

RATC v Mostah vključena v javni promet

MINULI TEDEN JE BILA V LJUBLJANSKIH MOSTAH SLAVNOSTNA OTVORITEV NOVE ELEKTRONSKE AVTOMATSKE TELEFONSKE CENTRALE METACONTA 10 C, PRVA TAKE VRSTE V JUGOSLAVIJI

Minuli torek je bila v Mostah slovesna otvoritev nove elektronske avtomatske telefonske centrale Metaconta 10 C, prve take vrste v Jugoslaviji.

K otvoritvi se je zbralo veliko gostov, od katerih je direktor podjetja PTT iz Ljubljane Dane Dovjak kot gostitelj pozdravil še posebno Mirana Goslarja, člana IS Skupščine SR Slovenije, predsednika koordinacijske komisije za IS za gospodarstvo in finance, Smajo Mandžuka, namestnika in zastopnika generalnega direktorja skupnosti JPTT, tovariša Prvoslava Vasiljevića, Franka Pepermansa, predsednika firme BTM iz Antwerpna, Metoda Rotarja, generalnega direktorja Ljubljanske banke, Egona Conradija, predstavnika RSNZ SR Slovenije, Borisa Juvana, pomočnika glavnega direktorja Združenega PTT podjetja Ljubljana in zastopnika glavnega direktorja Združenega PTT podjetja Ljubljana, tovariša Jožeta Gerbca, Ivana Pivka, polkovnika, predstavnika IX. armade, JLA, Slavka Korbarja, namestnika sekretarja Komiteja mestne konference ZKS Ljubljana, Julko Žibert, podpredsednik Skupščine mesta Ljubljane, Marjana Moškriča, predsednika Skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje, Poldeta Mačka, glavnega direktorja HP — združenega podjetja živilske industrije, prejšnjega predsednika skupščine občine Ljubljana-Moste-Polje, od sodelavcev Združenega podjetja Iskra pa v. d. generalnega direktorja Jožeta Hujsa, Vladimirja Logarja, podpredsednika skupščine SR Slovenije in predsednika skupščine ZP Iskra, Antona Stipaniča, glavnega direktorja Iskra Commerce, Alfonza Medveda in direktorja TOZD Telekomunikacij IC.

Direktor Dane Dovjak je imel ob tej priliki nato naslednji govor:

V posebno čast mi je, da ob svečani otvoritvi nove, najsodobnejše rajonske telefonske centrale Iskra — Metaconta 10-C v občini Ljubljana-Moste-Polje najprej najtopleje pozdravim vse navzoče.

Delovni kolektivi Podjetja za PTT promet Ljubljana so zlasti zadovoljni, da so se v svojih prizadevanjih, da bi čimprej zadovoljili potrebe po telefonih, odločili za sistem Iskra — Metaconta 10-C, ki je zasnovan na najmodernejši elektronski tehnologiji in na novih principih vodenja.

Ta sistem namreč lahko zadovolji

Novo centralo je vključil v javni promet Miran Goslar, član IS skupščine SR Slovenije in predsednik koordinacijske kontrole IS za gospodarstvo in finance.

vse potrebe sodobne telefonije in omogoča njen nadaljnji razvoj.

Poudarim naj, da je prehod na novo tehnologijo predvsem rezultat vse večjega vključevanja PTT delavcev v proces neposrednega odločanja o proizvodnji in delitvi dohodka.

Na območju Podjetja za PTT promet Ljubljana imamo z današnjim dnevom 46.000 telefonskih priključkov oziroma 11 telefonov na 100 prebivalcev, v ožjem mestnem območju Ljubljana pa 14 telefonov na 100 prebivalcev.

Kljub pomembnemu napredku so potrebe še vedno velike, zato program dolgoročnega razvoja podjetja in mesta Ljubljana do leta 1985 predvideva najmanj podvojitev števila telefonskih priključkov na 100 prebivalcev.

To je hkrati tudi nujen pogoj za zagotovitev stabilnega razvoja podjetja in njegovega celotnega materialnega položaja.

(Dalje na 2. strani)

Visoko priznanje

Letošnjega X. ZKJ se je med slovenskimi delegati udeležil tudi Vladimir Logar, podpredsednik skupščine SRS in predsednik skupščine ZP Iskra. Izvoljen je bil za člana CK ZKJ, ob čemer naše iskrene čestitke.

SODOBNO, UČINKOVITO

K otvoritvi nove rajonske avtomatske centrale v Mostah so se zbrali številni gostje, med drugimi tudi generalni direktor firme BTM Frank Pepermans iz Antwerpna.

Dva pogovora o združitvi Iskre in Gorenja

V zadnji številki časopisa Iskra smo objavili predlog samoupravnega sporazuma o združitvi ZP ISKRE in ZP GORENJA v sestavljeno organizacijo združenega dela „Elektrovinska industrija Ljubljana“. Ker smo prepričani, da je kljub obrazložitvi pomena te integracije še marsikaj tega, kar zanima naše bralce in sploh vse delavce ZP ISKRA, predno se bodo o združitvi dokončno odločali, smo naprosili za intervju dva najvidnejša predstavnika ZP ISKRA: predsednika skupščine ZP ISKRA Vladimirja Logarja in v. d. generalnega direktorja ZP ISKRA Jožeta Hujsa.

ODGOVORI VLADIMIRA LOGARJA:

VPRAŠANJE: Kakšen je po vašem mnenju cilj integracije?

ODGOVOR: V Iskri smo prepričani, da združitev določenih proizvodnih samo navadno matematično seštevanje, pač pa dobimo s tem novo kvaliteto. Vsaka majhna delavnica je izredno draga. Sodobna proizvodnja zahteva visoko stopnjo delitve programa in seveda velikoserijsko proizvodnjo. Ni slučajno, da je v svetu največ integracij prav na področju elektro in elektronske industrije, kemije in avtomobilске industrije.

VPRAŠANJE: Kaj prinaša združitev Iskre in Gorenja samoupravljalcu, delavcu, človeku?

ODGOVOR: Če bomo ustvarili boljšo organizacijo dela z racionalnejšo proizvodnjo, bomo dosegli večji dohodek, s tem pa bomo imeli več denarja za osebne dohodke, za družbeni standard in za akumulacijo, torej za razširjeno reprodukcijo.

VPRAŠANJE: Koristi in prednosti te integracije za delavca?

ODGOVOR: Menim, da v Iskri in Gorenju ni delavca, ki bi dvomil v to, da bo združitev obeh podjetij prinesla prednosti in koristi slehernemu delavcu. Kako bo delovala ta integracija, je odvisno od nas samih, ali se bomo znali angažirati po samoupravni liniji, kakšne cilje si bomo zastavili, kakšne bodo kvalitete poslovnih struktur — od vsega tega je odvisen uspeh.

VPRAŠANJE: Omenili ste poslovodne strukture. Kaj pa vprašanje kadrov?

ODGOVOR: Sodim, da je eden glavnih problemov Iskre in verjetno tudi Gorenja v pomanjkanju kadrov. Pomanjkanje kadrov bo vplivalo na našo nadaljnjo širitev, mi pa se moramo temu upreti in bolj racionalno izkoriščati obstoječe kadre. Pri tem naj omenim, da bomo morali bolj učinkovito sodelovati z vsemi šolskimi institucijami. Velik problem je tudi neracionalna razmestitev strokovnjakov v raziskovalnih institutih. Raziskovalne in razvojne institute bomo morali usmeriti v smeri prakse, se pravi, na potrebe našega gospodarstva. Morali bomo koordinirati delo raziskovalno-razvojnih institutov, s tem pa bo tudi odpadel problem pomanjkanja kadrov.

VPRAŠANJE: Temeljna organizacija združenega dela je osnovna celica naše proizvodne organizacije, v kateri delavci, neposredni proizvajalci sami formirajo in delijo dohodek. Preko svojih delegatov tudi odločajo, kam bo šel tisti denar, ki so ga sami ustvarjali. TOZD je gotovo tista celica, na kateri je treba graditi.

ODGOVOR: Seveda je, vendar naj opozorim pri tem takoj na to, da pa se morajo TOZD integrirati v višje organizacije, ker bi sicer obstajala nevarnost anarhije in drobitve potencialov. Ni slučajno, da so vsi napori, ki jih vlagajo centralni komitei ZK, sindikati in druge družbenopolitične organizacije, usmerjeni v pospešitev integracijskih procesov. Izhajamo pa iz TOZD z vsemi ustavnimi neodtujljivimi pravicami, ki se povezujejo z drugimi v višje organizacije, sestavljene organizacije združenega dela.

VPRAŠANJE: Kako pa bo to prisotno v Iskri in Gorenju?

ODGOVOR: Pri integraciji obeh podjetij je to vseskozi prisotno, izhaja pa iz želje slehernega delavca za boljšim življenjem. Naj še povem, da morajo imeti delavci po posameznih TOZD neposredne medsebojne pogovore, na primer — zakaj ne bi imeli TOZD v Iskri in Gorenju, ki izdelujeta zdaj isti izdelek, neposredne pogovore o programskih in drugih poslovnih problemih. Zakaj bi morali za takšne pogovore organizirati in sklicati celotno poslovodno piramido?

VPRAŠANJE: Kako se bo takšna velika združba vključevala v širši družbeni razvoj in vgrajevala v celotni sistem?

ODGOVOR: Integrirani sistem Iskre in Gorenja ne bo neka zaprta tvorba, pač pa se bodo vanjo lahko vključile vse organizacije elektro in elektronske industrije, kot iz Slovenije kot iz Jugoslavije. Ta integracija ne bo nek zaključen proces, pač pa odprta integracijska skupnost.

VPRAŠANJE: Iskra je bila med prvimi organizacijami v Sloveniji in Jugoslaviji, ki je spoznala pomen združevanja dela in sredstev. Bila je pionir na tem področju.

ODGOVOR: Res je. Na področju integracij glede določenih izkušenj lahko odigramo pomembno družbenopolitično vlogo, saj imamo velike izkušnje. Ta integracija lahko predstavlja pomemben vzvod za boljšo organizacijo dela v naši proizvodnji, uvajanje standardizacije, tipizacije, informativnega sistema, patentne službe itd., vse to pa lahko vpliva na zmanjševanje proizvodnih stroškov.

VPRAŠANJE: Kaj pa vloga komunistov?

ODGOVOR: Komunisti se moramo angažirati za skladnejši in bolj dinamični materialni in družbeni razvoj v prihodnjih letih, zlasti pri povečevanju proizvodnje, pri dviganju produktivnosti dela, pri učinkovitejšem izkoriščanju družbenih sredstev, pri zmanjševanju poslovnih stroškov, pri večjem izkoriščanju rezerv in pri vzpodbujanju integracijskih procesov na samoupravnih osnovah.

VPRAŠANJE: Ali bi lahko, prosim, povedali kaj o sami organizacijski obliki SOZD?

ODGOVOR: Organizacijska oblika, ki je predvidena v samoupravnem sporazumu o združevanju dela in sredstev, je le prehodna oblika, saj bo treba v določenem času doseči organizacijsko zlitje tretje in četrte stopnje z namenom, da bi tudi te službe koordinirali in integrirali.

VPRAŠANJE: Ob koncu najinega pogovora bi vas prosil, da našim bralcem posredujete kakšno pobudo, ali željo za boljše delovanje in večje uspehe.

ODGOVOR: Na skupščini ZP in na X. kongresu ZKJ sem že poudaril, da je edino višja produktivnost dela učinkovito zdravilo za boj proti inflaciji, za stabilizacijo našega gospodarstva. Ne gre le za višjo produktivnost dela v proizvodnji, ampak lahko govorimo o večji družbeni produktivnosti dela.

Lado Drobež

Dva pogovora o združitvi Iskre in Gorenja

ODGOVORI JOŽETA HUJSA:

VPRAŠANJE: Za nepoučenega bralca je morda predlog za združitve dveh velikih slovenskih kolektivov elektro in kovinske industrije prišel nekako iznenada. Kako vi, ki ste poznavalec integracijskih procesov doma in v tujini, ocenjujete to akcijo za združitve?

ODGOVOR: Najprej moram povedati, da sta ISKRA in GORENJE že nekaj let tesno med seboj povezana. ISKRA in GORENJE sta že pred leti sklenila medsebojno pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju, ki je rodila določene rezultate. ISKRINE delovne organizacije, kot IEZE, Aparati, elektromotorji in drugi imajo z GORENJEJEM še posebne dolgoročne pogodbe o dobavi sestavnih delov za različne aparature, ki jih proizvaja GORENJE. GORENJE precej svojih izdelkov prodaja tudi prek trgovske mreže Iskra - Commerce. Torej se med seboj dobro poznamo, se med seboj dopolnjujemo, oboji imamo za v bodoče velike načrte in oboji čutimo, da drug drugega rabimo prav zaradi tega, da te načrte tudi ostvarimo. Prav ti identični pogledi na bodoči razvoj elektro in kovinske industrije v Sloveniji, majhnost jugoslovanskega trga z omejenimi možnostmi konsumiranja izdelkov velikoserijske (masovne) proizvodnje obeh podjetij, pomanjkanje in razdrobljenost finančnih sredstev ter ostra in neizprosna konkurenca na svetovnih trgih, vse to nam je narekovalo, da moramo v naših težnjah razvoja ISKRE in GORENJA, združiti delo in sredstva, kar po domače pomeni: denar, roke in pamet. In v tem je ves smisel predvidene združitve ISKRE in GORENJA.

VPRAŠANJE: Kakšne (kratkoročne in kakšne dolgoročne) koristi naj bi delavci ISKRINIH TOZD in DO predvidoma imeli ob združitvi ISKRE in GORENJA?

ODGOVOR: Deloma sem na to vprašanje že odgovoril z odgovorom na prvo vprašanje, vendar želim poudariti še to: ISKRA in GORENJE sta dva kolektiva, ki imata svoje poglede obrnjene izključno v prihodnost, ker le s tako poslovno politiko je možen uspešen vsakokratni sedanik! In pri združitvi tako orientiranih kolektivov, ko združujeta, kot sem rekel „denar, roke in pamet“, sta vsem delavcem zagotovljena tako sedanost kot tudi bodočnost. Z zavestno in pametno razdelitvijo proizvodne orientacije ob skupnem načrtovanju razvoja vseh skupaj in vsakega TOZD posebej, ter ob združitvi lastnih in tudi bančnih sredstev, bo takemu kolektivu možno izpolniti še tako ambiciozne načrte in premagati še take težave. Kolektiv s 35000 delavci danes v svetu nekaj pomeni. Kolektiv s 1000 milijard starih dinarjev skupnega dohodka, je gigant jugoslovanskega gospodarstva, ki se ga mora upoštevati in na katerega se lahko tudi z gotovostjo računa. Torej koristi vseh delavcev obeh kolektivov in torej tudi ISKRE je v dolgoročni sigurnosti nenehnega napredka: tehničnega, tehnološkega in ekonomskega ter sigurnost nenehne rasti življenjskega standarda vseh zaposlenih, naših družin in našega okolja, v katerem živimo in bivamo.

VPRAŠANJE: Torej ste, kar zadeva bodočnosti integracije, optimist.

ODGOVOR: Vedno sem bil in tudi v tem primeru sem velik optimist. Optimizem je gibal napredka, optimizem pa ne izključuje računov in doze opreznosti. Optimizem zahteva odkrite karte, odkrite besede, jasna določila ter poštena srca. Mislim, da lahko rečem, da smo se v vseh teh dosedanjih razgovorih in pri izdelavi predloga sporazuma o združitvi, vedno in povsod teh načel tudi v celoti držali, saj smo imeli pred očmi izključno koristi našega delovnega človeka ter koristi naše ožje in širše socialistične samoupravne skupnosti.

VPRAŠANJE: Ali bi za zaključek tega intervjuja želeli še kaj povedati našim bralcem in delavcem ISKRE?

ODGOVOR: Kar takoj moram razbiti utvare, ki bi se mogle poroditi v nekaterih glavah, da se bosta takoj po združitvi začela cediti med in mleko. Samo s trdim in vztrajnim delom, z doslednim izvrševanjem sprejetih nalog, ob doslednem izvajanju določil samoupravnega sporazuma ZP ISKRA in sporazuma o združitvi ISKRE in GORENJA bomo korak za korakom napredovali ter postopoma zavzemali začrtane pozicije in si zgradili sigurno bodočnost.

Prepričan sem, da bodo vsi ISKRINI kolektivi izpričali svojo samoupravno poslovno zrelost in na zborih delavcev glasovali „za“. Igor Slavec

»Spoznajmo domovino in svet«

Na dan mladosti je bila na Laborah slavnostna zaključna oddaja „Spoznajmo domovino in svet“. Ekipa Iskre - Elektromehanike je bila kot zmagovalca tekmovalja hkrati tudi gostitelj ostalih 15 ekip, ki pa žal niso vse prisostvovala. Tokratna oddaja se je od prejšnjih razlikovala po tem, da ni bila samo tekmovalna, ampak tudi zabavna narave. Sodeloval je orkester RTV Ljubljana s pevci Majdo Sepetovo, Ireno Kohontovo, Ninom Robičem in Alfijem Nipičem.

Zmagovalna ekipa Elektromehanike je prejela nagrado v višini 10.000 dinarjev. Drugouvrščena ekipa Salonita iz Anhovega je prejela 7.500 din, tretjevrščena ekipa Javorja iz Prestranka pa 500.000 S dn.

Obisk urugvajске partijske delegacije

Družno z mnogimi drugimi je na nedavnem X. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije v Beogradu sodelovala tudi delegacija urugvajске socialistične partije. Člana CK SPU Carlos Mahado in Saul Correa sta po končanem X. kongresu ZKJ obiskala Iskra-Industrijo EMO v Celju.

Delegacija urugvajске socialistične partije si je v tej naši organizaciji ogledala proizvodnjo, nato pa imela s predstavniki tovarne pogovore, pri čemer je goste pozdravil tudi predsednik DS Ervin Belak.

V nadaljevanju obiska je član CK SPU Saul Correa govoril zbranim delavcem EMO in med drugim poudaril težke pogoje, v katerih se razvija delavsko gibanje Urugvaja in socialistične partije (v ilegali), glede na reakcionarno usmerjenost vladajoče vojaške hunte in glede tujih kapitalističnih sil, ki razpolagajo z urugvajskim gospodarstvom. Ob takem položaju nič čudnega, če je tudi socialistična partija v ilegali, saj so tako prepovedali delovanje tudi vseh drugih naprednih organizacij v državi.

Saul Correa je dejal, da v Urugvaju spremljajo našo rast, utrjevanje delavskega samoupravljanja in, da z navdušenjem gleda na delo in uspehe X. kongresa jugoslovanskih komunistov.

Glavni direktor Iskre-Industrije EMO z urugvajsko partijsko delegacijo, ki je 29. maja t. l. obiskala Celje.

Delavci Iskra-EMO poslušajo izvajanja vodje urugvajске partijske delegacije Saula Correa.

DOPISUJTE

RATC v Mostah vključena v javni promet

(Nadaljevanje s l. strani)

S to centralo v vrednosti 13 milijonov dinarjev, ki predstavlja skupno z novo stavbo in omrežjem vrednost 30 milijonov dinarjev, smo pridobili 4000 priključkov, s katerimi bomo v najkrajšem času omogočili priključitev novih naročnikov, občanov občine Ljubljana-Moste-Polje.

Ob tej priložnosti se najlepše zahvaljujem vsem delavcem podjetja, vsem sodelavcem, kakor tudi dobaviteljem opreme in izvajalcem del za uspešno zaključena dela.

Prosim predsednika delavskega sveta podjetja, tovariša inženirja Iva Freliha, da prevzame besedo.

Govor Iva Freliha, predsednika DS PTT Ljubljana

Dovolite mi, da vas najprej lepo pozdravim v imenu delavskega sveta Podjetja za PTT promet Ljubljana.

Ob današnji slovesnosti, ko odpiramo novo centralo, bi bilo prav, da na kratko pregledamo pot, ki smo jo prehodili skupno z dobavitelji opreme in izvajalci montažnih del v dveh letih in pol od podpisa pogodbe o dobavi in montaži rajonske avtomatske telefonske centrale Ljubljana-Moste, tipa Metaconta 10-C.

V tem času je bila dograjena stavba, ki je bila projektirana za postavitve telefonske centrale tega sistema.

Ob pomoči Iskre in firme BTM iz Antwerpna smo izsolali naše strokovnjake, ki bodo vzdrževali to centralo in sodelovali pri načrtovanju in montaži novih central tega tipa.

Zgrajeno je bilo novo kabelsko omrežje, prav tako smo morali obstoječe omrežje na tem področju priključiti na novo centralo.

Morda ni neskromno, če ugotovimo, da je ravno pri nas montirana in aktivirana prva rajonska telefonska centrala tega tipa izven Belgije.

Naši strokovnjaki so vzporedno s spoznavanjem novega sistema postavljali tehnične zahteve, ki so specifične za naše razmere in za predel, ki ga pokriva centrala. Ob tesnem sodelovanju proizvajalcev in dobaviteljev opreme je bilo možno realizirati vse te zahteve.

Zato lahko posebej poudarimo, da je bilo sodelovanje Iskre, BTM in našega podjetja zelo dobro, hkrati pa nadvse uspešno.

Nova centrala Metaconta 10-C se je pokazala kot zelo prilagodljiva vsem prometnim zahtevam, kakor tudi obstoječim centralam različnih sistemov in nivojev.

Njena popolnoma nova tehnologija nudi obilo novih možnosti in ugodnosti tako uporabnikom, kot tudi strokovnjakom našega podjetja. Ob njenem obratovanju bo namreč možno dobiti vrsto podatkov, ki nam bodo dali realno sliko o telefonskem prometu in potrebah naših naročnikov. Vse to pa nam bo vsekakor omogočilo lažje odločitve ob vlaganjih v nove kapacitete in razširitve obstoječih central.

Danes torej lahko rečemo, da je dosežen nov, velik delovni uspeh. Predel Ljubljane, kjer je mnogo industrijskih objektov, kjer so nova stanovanjska naselja in veliko gradbišče delavskih stanovanj, dobiva v razvoju telefonije nove, boljše možnosti.

Vendar pa se moramo ob vsem tem zavedati, da vse, kar smo zgradili, še ne zadošča, da bi bili popolnoma zadovoljni tako naši uporabniki kot tudi mi, PTT delavci. Zato moramo storiti vse, da bomo narejeno še dopolnjevali, oziroma gradili nove objekte, pri čemer nam bodo sposobnosti nove centrale vsekakor v veliko pomoč.

Na koncu bi se rad posebej zahvalil vsem, ki so načrtovali, gradili, preizkušali in vključili v javno telefonsko omrežje to centralo, in vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri izgradnji nove RATC Moste. Prosim tovariša Mirana Goslarja, dipl.ek., da odpre centralo.

Nagovor Mirana Goslarja, člana IS Skupščine SR Slovenije

Vsak novi objekt, vsak izdelek, vsak gospodarski napredek pomeni korak dalje, korak k popolnosti. Mislim, da velja to tudi za RATC Ljubljana-Moste. Začetek dela te centrale je nova pomembna zmaga našega gospodarstva, naše gospodarske moči in nov zidak družbenega standarda.

Čeprav grajena za lokalne potrebe, pa pomen RATC Ljubljana-Moste presega ozke krajevne okvire, saj gre za novo tehnologijo, ki se uvaja v naše omrežje, za sistem, ki uporablja procesni računalnik, za izdelek, ki je plod tesnega sodelovanja Iskre, Bell

Telephone Antwerpen in PTT ter je prvi te vrste pri nas, najsodobnejši v Jugoslaviji.

Ta sodobna tehnika ne bo ostala brez vpliva na razvoj splošnega gospodarskega in družbenega življenja, saj predstavlja žični sistem, brez katerega si ni mogoče predstavljati modernega načina življenja, dela in napredka družbe.

Slišali smo, da so že sklenjene pogodbe za gradnjo novih central te vrste v Jugoslaviji, kar pomeni, da je PTT povsod v naši državi v fazi izgradnje z najnovejšo tehnologijo.

Infrastruktura, v katero sodi tudi PTT, je bila pri nas dolga leta zanemarjena, sedaj ji je namenjena velika in pomembna vloga, v vseh načrtih je dobila poseben poudarek. Morda je bila v tem krogu PTT stroka zadnja leta v nekoliko boljšem položaju, vsaj kar zadeva večjo sposobnost lastne razširjene reprodukcije. Seveda to še ni dovolj, da bi nadomestili zamujeno, premagali zaostalost. Družba mora vedeti, da bo tudi za PTT treba najti dodatna sredstva in ji omogočiti hitrejši razvoj.

Samoupravne interesne skupnosti bodo v tej smeri lahko dale pobudo za zblizevanje in združevanje. Pripravljamo ukrepe, ki bodo pripomogli, da bodo tudi o PTT učinkovito sodelovali uporabniki in gospodarstvo ter zlasti na podlagi združevanja dodatnih sredstev in dela vplivali na gospodarjenje in razvoj.

Zahvaljujem se vam za vabilo, naj izročim v promet to centralo. Mislim, da bi bil kdo drug primernejši, da bi lahko izbrali enega od delavcev, tehnikov, soustvarjalcev, ki so jo gradili in izgradili. Vendar, če mi je ta čast že dana, opravljam to svojo dolžnost z iskrenimi čestitkami vsem skupaj in posebej vsem delavcem. Tem veljajo želje nas vseh, da bi dosegli še mnogo uspehov in zgradili ter dali v promet še mnogo takih objektov.

Za tem je Miran Goslar s kratkim telefonskim pogovorom vključil RATC v javni promet. Gostje so si nato še ogledali celotno stavbo pošte v Mostah z vsemi napravami, zlasti pa procesni računalnik in napajalne naprave tu s tem zaključili slovesnost.

M.K.

NEKATERI FAKTORJI, ki zavirajo hitrejši razvoj proizvodnih sil

Nekateri faktorji, ki zavirajo hitrejši razvoj proizvodnih sil. To je bila tema, o kateri je na X. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije govoril delegat Vladimir Logar, predsednik skupščine ZP Iskra. Zaradi aktualnosti njegovo kongresno razpravo objavljamo v celoti.

Iz predloženih gradiv za X. kongres ZKJ so razvidni veliki uspehi, ki smo jih doslej dosegli, a je večkrat tudi rečeno, da se storilnost dela v zadnjem času zmanjšuje in, da na tem področju ne uresničujemo družbeno-političnih ciljev razvoja.

1. — Osnovni pogoj razvoja proizvodnih sil in družbe je nenehna rast storilnosti dela. Priče smo ogromnega porasta proizvodnih sil v svetu, ki so rezultat predvsem znanstveno-tehnološke revolucije. Le-ta ima dandanes svoje korenine tako v organiziranem raziskovalno-razvojnem delu, kakor tudi v množični inventivni dejavnosti.

Družbeno bogastvo v razviti družbi ni samo bogastvo, ki ga daje narava, temveč ga vse bolj predstavlja materializirana oblika novega znanja na vseh področjih tehnike in tehnologije.

Postavlja se vprašanje, ali je naša samoupravna socialistična družba storila dovolj za uvajanje novega znanja v proizvodne procese, ali so se subjektivne sile, od temeljnih organizacij združenega dela, prek sestavljenih organizacij do negospodarske sfere, zadostno angažirale za učinkovito razvijanje sodobnih dosežkov in napredka na področju gospodarstva in izven njega.

V naših pogojih bi morali še posebno pozornost posvetiti množični inventivni dejavnosti. Naš samoupravni sistem namreč ne sme reducirati dela neposrednih proizvajalcev zgolj na rutinsko delo, temveč bi moral nuditi vsestranske možnosti za kreativno sodelovanje vsem delavcem. Tehnokratske strukture si ne bi smele prilastiti monopola „pameti“ na osnovi formalne izobrazbe. Morali bi zajeti ustvarjalni potencial vsakega delavca, ki se na svojem delovnem mestu vsak dan sooča s problemi, katerih strokovnjaki niti ne opažajo. Prav v tem je kvaliteta množične inventivne dejavnosti, katere ne more nadomestiti nobeno raziskovalno-razvojno delo. Zaradi tega je vsakršno podcenjevanje množične inventivne dejavnosti zgrešeno, tako čisto v ekonomskem, kakor tudi v družbeno-političnem pogledu.

V naših pogojih omejenih investicijskih sredstev so prav na področju množične inventivne dejavnosti ogromne rezerve. V ilustracijo navajam oceno študije Gospodarske zbornice Slovenije in Iskre, da je v l. 1970 poprečna letna korist tehnične izboljšave znašala okrog 50.000 dinarjev. Če površen izračun kaže, da bi v primeru, če bi samo 10% zaposlenih prispevalo po eno tehnično izboljšavo, naši osebni dohodki lahko bili za tretjino večji! Pri tem ne smemo pozabiti, da je v razvitih deželah v množično inventivno dejavnost vključenih

okrog 30% vseh zaposlenih, pri nas pa trenutno komaj 0,2%.

Razen tega se koristi množične inventivne dejavnosti, ne kažejo samo v denarnih učinkih, temveč je njihov pomen veliko širši in v naših samoupravnih pogojih pomeni bogatenje vsebine združenega dela.

2. — Drugo pomembno vprašanje našega družbenega razvoja in političnega delovanja je vprašanje organiziranega vključevanja Jugoslavije v razvojne procese sodobnega sveta, s katerim obvladujemo novo znanje, aktivirano v gospodarstvu.

V naši družbi se pojavljata dve nasprotji: prvo — pri nas se ničesar ne izplača razvijati in drugo — razvijati je treba vse. Prvo koncepcijo je že Boris Kidrič imenoval kolonijalno, zaradi popolne odvisnosti našega gospodarstva od tujine, medtem ko je druga avtarkična. Jasno je, da sta obe nesprejemljivi in v svojem bistvu tehnokratski. Z vključevanjem našega gospodarstva v mednarodno delitev dela moramo uporabljati tuje dosežke, ustvarjalno prenašati tujo tehnologijo, hkrati pa moramo sami razvijati svojo lastno bazo in si s tem zagotavljati ustrezno mesto v svetovnem gospodarskem in družbenem prostoru.

Kadar ugotovljamo ogromen napredek v povejini izgradnji tehničnih zmogljivosti z modernimi tehnologijami in dejstvo, da razpolagamo s petkrat večjo tehnično inteligenco v primerjavi z l. 1941, moramo, na žalost, ugotoviti, da je bila naša rast osnovana predvsem na ekstenzivnih faktorjih razvoja, veliko manj pa na izkoriščanju svojega lastnega znanja kot intenzivnega razvojnega faktorja.

Tak položaj nam lahko ilustrira število jugoslovanskih patentov v primerjavi z drugimi deželami. V svetu dandanes prijavljajo nad 400.000 novih izumov. Delež Jugoslavije pri tem je minimalen. Število patentov v razvitih deželah znaša letno okrog 400 na milijon prebivalcev, medtem ko v Jugoslaviji dosežemo komajda desetino tega. Razen tega je absurd še v tem, da od 1.000 domačih prijavljenih izumov odpade okrog 800 na individualne avtorje, okrog 150 na vsa jugoslovanska podjetja in samo 50 na vse naše znanstvene in raziskovalne inštitute. To je docela obrnjena slika stanja v razvitih deželah, kjer je 80% patentnih prijav iz organiziranega raziskovalno-razvojnega dela, ki edino lahko daje kakovostne in sodobne dosežke. Tudi položaj v zveznem zavodu za patente, katerega delo je gotovo paralizirano, kaže na našo neorganiziranost pri izkoriščanju novega znanja. Zaradi pomanjkanja prostora je najnovejša patentna dokumentacija neizkoriščena, a naši

strokovnjaki zaradi tega brez potrebe večkrat odkrivajo tisto, kar je že bilo odkrito.

Za neposredno povejino obdobje je bilo takšno stanje, kot ga kažejo navedeni podatki, razumljivo. Danes pa se je položaj spremenil in terja od nas drugačno usmeritev in drugačno ukrepanje.

Iznajdbe in izumi so rezultat družbenega dela, z druge strani pa je za moderno tehniko in tehnologijo tipično izjemno veliko vlaganje v raziskovalno-razvojno dejavnost in združevanje dela mnogih ljudi. Zmanjšano gospodarstvo nima možnosti za organizacijo učinkovite raziskovalno-razvojne dejavnosti, niti ni sposobno uporabiti dosežkov znanstveno tehnične revolucije v procesu proizvodnje. Zaradi tega je še naprej treba podpirati integracijske procese, tako znotraj samega gospodarstva, kakor tudi med gospodarstvom in raziskovalno sfero. Le na ta način bomo lahko izkoristili vse možnosti, ki nam jih nudi naš samoupravni sistem za hitrejši razvoj, v primerjavi z drugimi družbeno-političnimi sistemi.

V delovni organizaciji Iskra-Kranj, kjer sem zaposlen, letno vlagamo od 3 do 5% od vrednosti proizvodnje za raziskovalno-razvojno dejavnost. V primerjavi z drugimi jugoslovanskimi organizacijami so to velika sredstva. Zavedamo pa se, da so ta sredstva kljub temu še vedno nezadostna. Neglede na višino vloženih sredstev menim, da bi lahko bil učinek večji, če bi angažirali vse subjektivne sile naše družbe.

Zakaj inventivna dejavnost že leta stagnira? Vzroke je treba iskati v nezadostni stimulaciji in preskromnih

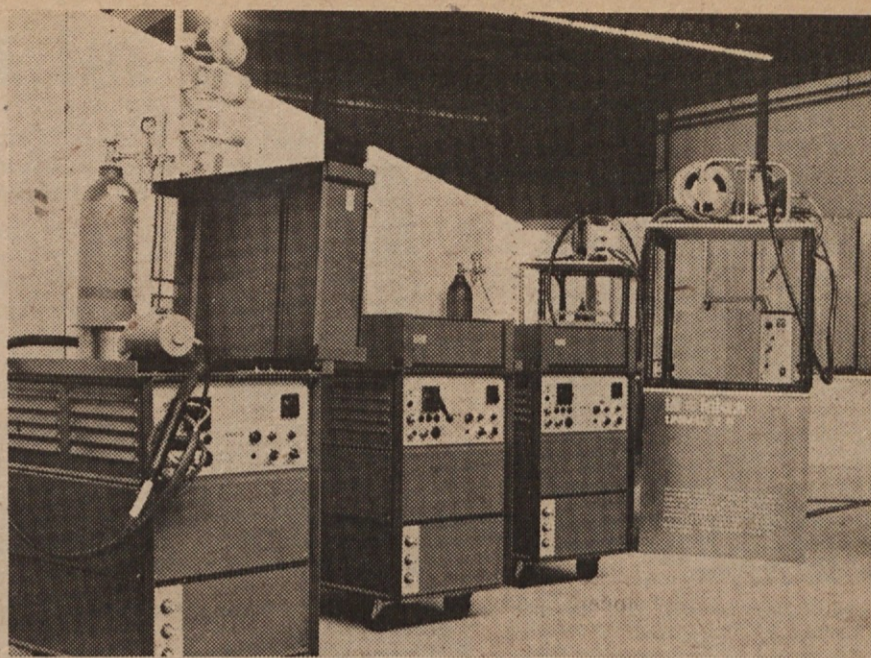
(Dalje na 4. strani)

Tretje zasedanje skupščine združenega podjetja ISKRA bo v torek, dne 18.6.1974, ob 13. uri v tovarni telekomunikacij na Laborah.

DNEVNI RED:

1. Sprejemanje predloga besedila Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev ISKRE in GORENJA.
2. Sklepanje o pooblastilu za podpis Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev ISKRE in GORENJA za ZP ISKRO.
3. Imenovanje razpisne komisije za generalnega direktorja ZP ISKRA.

Material k točki 1. predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev ISKRE in GORENJA je bil objavljen v posebni prilogi 30. številke glasila Iskra z dne 1.6.1974. Eventualne dopolnitve oz. spremembe predloga bodo podane s strani pooblaščenih članov komisije ISKRA — GORENJE na zasedanju.

Sodobni Iskrini varilni aparati na zagrebškem sejmu varilne tehnike.

Sejem varilne tehnike

Ko v velikem podjetju, kakršno je zdaj ZP „ISKRA“ tekamo s sejma na sejem, z bolj ali manj pomembnih manifestacij različnih obeležij in v različnih predelih domovine in tujine, se prečesto nihče med nami ne zaveda, da so vse in skoraj vedno tudi različni načini sprovanja ene od pomembnih funkcij koncepcije marketinga podjetja. Tej koncepciji morajo ustrezati opredeljene ekonomske ciljeve sejma oziroma manifestacij, sprovanja primernih poslovnih akcij in aplikacij. Čeprav si zavestno prizadevamo, da bi bili vsi ti sejmi zaradi številnih prednosti tematsko opredeljeni ter pretežno in po možnosti specializirani, se pravi taki, ki bi predstavili samo določeno dejavnost podjetja na res zanimiv in na dinamičen način, vemo iz dosedanjih in včasih tudi slabih izkušenj, da se rade izrodijo v mešanico nepopularnega splošnega sejma, ki nato še dolgo buri duhove med nami in pogojuje včasih sila neprijetne in nepotrebne konfrontacije.

Da pa vedno ni tako in da se lahko opravičeno tu in tam pohvalimo od časa do časa ponavadi po vsaki dve leti tudi z izredno dobrim specializiranim sejemom, potrjuje naša nedavna udeležba na zagrebškem mednarodnem sejmju varilne tehnike. Bil je v dneh od 20. do 25. maja. Na lepem in funkcionalnem, 400 kv. m velikem sejmskem prostoru, smo profesionalcem te panoge dejavnosti pri nas, poleg standardne, že lep čas osvojene klasične opreme in naprav za varjenje, letos predstavili tudi nekaj novih naprav za polavtomatsko varjenje. Odlikuje jih predvsem to, da so lahke, prenosne in uporabne v najširšem pomenu besede. To so bile: polavtomat za varjenje v zaščitni atmosferi E-9, nova družina gorilnikov, naprave za varjenje po postopku TIG-tip E-10, avtomat za varjenje s praškom nove konstrukcije E-11, naprave za rezanje in varjenje s plazmo, novi varilni pripomočki, kot so vrtljive mize VM 15, VM 50 in VM 250, s kontinuirano regulacijo obratov ter konzolni stebri in specialne varilne konstrukcije.

S standardnim, že več kot petnajst let osvojenim programom naprav za varjenje po sodobnih in produktivnejših postopkih in naštetimi novimi napravami, smo skupaj z Železarno Jesenice, predstavili jugoslovanskemu tržišču in tujim razstavljalcem zaokrogčeno celoto profesionalnih naprav iz lastnega in dopolnilnega asortimana za vse postopke varjenja ter rezanje v zaščitni atmosferi. Zdjaj torej že višjo stopnjo mehanizacije in avtomatizacije varjenja za veliko serijsko proiz-

vodnjo kovinsko-predelovalno industrije.

Sejem, ki je več mesecev pred formalno otvoritvijo in v času trajanja maksimalno angažiral prav vse specialiste za varjenje iz Biroja za avtomatizacijo industrije direktorja avtomatika iz Tomičevega ter iz tovarne „Aparati“, pa tudi sodelavce sektorja marketinga — tako s pripravo sejma kot s samo izvedbo — si je ogledalo nepričakovano veliko domačih in tujih obiskovalcev. Poleg strokovnjakov s področja varilne tehnike tudi sodelavci različnih strokovnih poslovnih združenj, zavodov, raziskovalnih institutov, fakultet in kateder, študentje in dijaki strojništva in elektrotehnike ter seveda profesionalni razstavljalci in obiskovalci iz Zapadne in Vzhodne Evrope. Predvsem slednje ter številne jugoslovanske razstavljalce in vodilne konkurente je presenetil nagel „Iskrin“ razvoj na tem področju, prikazan v prelepem ambientu „živih“ eksponatov in še bolj živih, delovnih in prizadevnih sodelavcev panoge, ki so vse te eksponate demonstrirali in zainteresiranim interpretirali njih funkcionalnost in uporabnost, skratka vse mogoče postopke tehnike varjenja. Te so rezultat lastnega in razvoja v tovarni „Aparati“, dolgoletnega proizvajalca te opreme. Tudi komercialni uspeh v takih okoliščinah in na takem sejmju ni mogel izostati.

Da bi o specifični in pomenu omejenosti dejavnosti pri nas seznanili širši krog domače in tuje javnosti, smo v času tega specializiranega sejma organizirali tiskovno konferenco. Udeležili so se je ugledni novinarji in dopisniki številnih jugoslovanskih časopisnih, radijskih in TV redakcij. Zelo jih je zanimala tako problematika tehnike in tehnologije varjenja kot tudi problematika združenega podjetja „Iskra“ nasploh. Na številna vprašanja so jim odgovarjali direktorji tovarne „Aparati“ tov. I. Klešnik, TOZD-a branžne prodaje M. Stegnar, direktorje avtomatika D. Podlogar ter vodja panoge T. Žargar.

Če kateri, potem je bil prav ta letošnji specializirani sejem, odraz poslovne sejemске politike ter realizacije pravočasno postavljenih ciljev in predhodno dogovorjenih akcij, ki jih je pogojevala zavestna taktika in strategija ter ideologija neposrednih in za posel nadvse angažiranih sodelavcev biroja in panoge. Njihove dolgoročne perspektive, na katere bo vplival tudi ta sejem, so zdaj še veliko boljše in uresničljive ne glede na to, če bo ali ne bo zadoščeno formalnim načelom specializiranega inženiringa.

VABILO

Krajevne družbenopolitične organizacije in krajevni skupnosti Bukovica — Šinkov turn in Vodice v a b i t a

na proslavo ob 30-letnici preboja Gorenjskega odreda v vasi Vesca pri Vodica.

Proslava bo v soboto, dne 15. junija 1974, z naslednjim

PROGRAM:

ob 9. uri bo ponazoritev preboja Gorenjskega odreda v vasi Vesca; ob 12. uri partizanski miting s kulturnim programom pri domu krajevne skupnosti v Utiku pri Vodica.

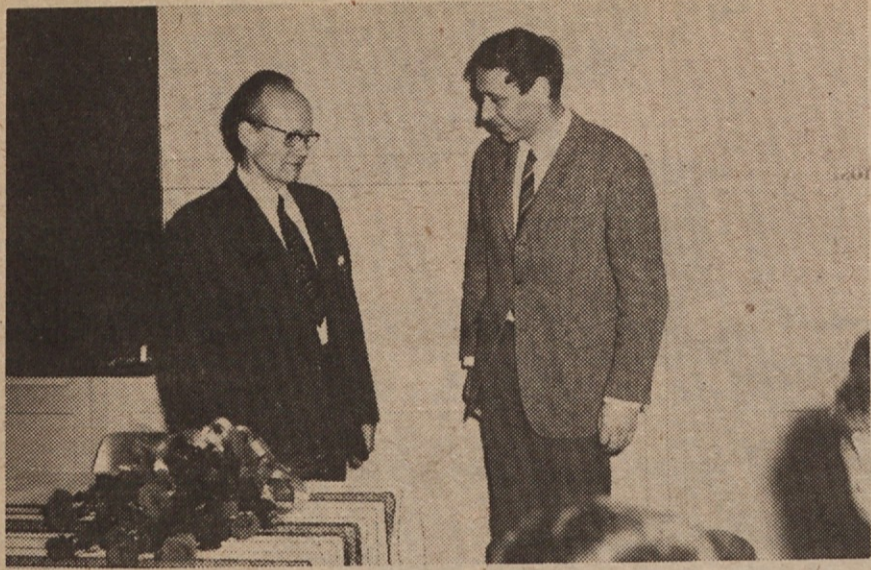
Posebno so vabljeni preživeli borci Gorenjskega odreda, aktivisti OF Mengeškega, Smeškega in Voglanskega terena ter borci in aktivisti Kamniškega, Kranjskega in Skofjeloškega okrožja.

Udeležite se te velike spominske svečanosti.

ISKRA — TELEKOMUNIKACIJE: ob dneh, ko tovarna ne obratuje, ima glavni vratar s pomočjo majhne TV kamere, monitorja in manipulacijskih pultov pregled tudi nad zgornjim in spodnjim vhomom v tovarno. V teku so še priprave na vgraditev dodatnih TV kamer. Na sliki: montaža monitorja in manipulacijskega pulta.

Glavni direktor IRI Erik Vrenko se zahvaljuje Marjanu Lavrenčiču za dolgoletno plodno delo.

Bogato delo za napredek Iskre

Ob odhodu Marjana Lavrenčiča v pokoj je bila 6. junija v IRI majhna slovesnost, kateri so prisostvovali Vladimir Logar, predsednik skupščine ZP Iskra, Slavec Igor, predstavnik Skupnih služb ZP, Peter Mihelič, predstavnik ELEKTROMECHANIKE, vodstvo IRI in njegovi dolgoletni sodelavci. V imenu ZP Iskra, Elektromehanike in Iskra RI je ing. Lavrenčič izročil glavni direktor Erik Vrenko darilo v znak priznanja za velike zasluge za razvoj tehnologije in moderne proizvodnje v Iskri. S toplimi besedami je Vladimir Logar opisal eno najboljših osebnih lastnosti ing. Lavrenčiča, to je njegovo skromnost in neizmerno poštenost. Celotno njegovo življenjsko delo pa je opisal Franc Špiler in začel z naslednjimi besedami:

Življenjska pot ing. Marjana Lavrenčiča ni bila posuta z rožicami. Zgodaj je moral od doma, da bi si pridobil izobrazbo, ki jo je želel doseči, kajti v predvojni Jugoslaviji so bila zaprta vrata univerze absolventom srednjih tehničnih šol.

Kmalu potem, ko je 1940 diplomiral v Pragi, je že ob začetku vojne padel v nemško ujetništvo, v katerem je preživel vsa vojna leta. Po vrnitvi v osvobojeno domovino je že poletu 1945 nastopil službo v tovarni, ki je takrat še nosila ime STROJNE TOVARNE KRANJ.

Svojo strokovno pot v tej tovarni je začel kot vodja mehanske merilnice, ki jo je s svojim znanjem in prizadevnostjo usposobil za delo v najkrajšem času. Njegove organizacijske in strokovne sposobnosti so bile hitro opažene, še pred koncem l. 1945 so mu zaupali vodstvo orodjarne, za katero je pripravil organizacijo z uvedbo luknjanih kartic po sistemu Powers, kar je bil tedaj edinstven primer v Jugoslaviji in še daleč na okrog.

Delokrog orodjarne je kmalu razširil še s prototipno delavnico, kjer se

je 1947 rodil prototip takrat največjega Iskrinega izdelka, velikega kinoprojektorja, leto kasneje pa tudi poskusna serija 10 projektorjev.

Potem, ko je nekaj časa opravljal, namesto odsotnega direktorja, najvišjo dolžnost v tovarni, so mu zaupali odgovorno nalogo uvajanja proizvodne tehnologije. Zlasti se je poglobil v pripravo velikoserijske proizvodnje telefonskih aparatov. Ni še minilo leto, ko je bil imenovan za vodjo produkcije. Tu je našel nezorano ledino; treba je bilo razmestiti stroje, urediti terminsko službo in dokumentacijo, zasnovati organizacijo poslovanja in obračuna z luknjanimi karticami, da se je lahko začela prava industrijska proizvodnja.

Pri tem delu je kmalu opazil, da ne more biti dobre proizvodnje, če nista dognani konstrukcijska in tehnološka dokumentacija izdelka. Da bi odpravil pomanjkljivosti na teh dveh važnih področjih, je naslednje leto prevzel širok spekter zadolžitev: tehnološko pripravo dela, orodjarno z njeno konstrukcijo, vzdrževanje strojev in na njegov predlog formirano poskusno proizvodnjo, v kateri naj bi konstrukcijsko in tehnološko dozorevali novi izdelki. Uspeh vseh teh služb pod vodstvom ing. Marjana Lavrenčiča ni izostal: poleg uspešnega uvajanja novih izdelkov v proizvodnjo sta se že l. 1955 začela uvajati analitika dela in

(Dalje na 6. strani)

Marjan Lavrenčič, dipl. ing.

NEKATERI FAKTORJI...

(Nadaljevanje s 3. strani)

družbenih priznanjih. V naših sporazumih in statutih še niso v zadostni meri predvideni organizacijski in motivacijski instrumenti za novatorstvo, za njegovo stimulacijo in družbeno-moralno priznanje.

Teko priprave za proglasitev leta 1975 za leto tehničnih inovacij in zaščite pravice industrijske lastnine. Cilj tega predloga je, da bi se vse s subjektivne sile angažirale za odpravljanje pasivnosti in za ustvarjanje pogojev za delo na področju inventivne dejavnosti, kakor tudi zato, da bomo v naslednjih letih vzbudili proces zmanjševanja tehnološke razlike med nami in industrijsko razvitimi deželami.

Na vseh ravneh in v vseh strukturah združenega dela mora biti poznan pomen in vrednost celotne inventivne dejavnosti za razvoj proizvodnih sil naše samoupravne družbe. Čakati na spontan razvoj inventivne dejavnosti, brez angažiranja progresivnih subjektivnih sil je iluzorno, zaradi česar je potrebno, da zveza komunistov s svojo družbeno avtoriteto da pobudo za razprave o inventivni problematiki med svojim članstvom, ki bi moralo naprej prek družbeno-političnih organizacij (sindikata, gospodarska zbornica, univerza) vplivati na uresničevanje tu sprejetih sklepov s tega področja, v organizacijah združenega dela. Nujno potrebno bi bilo, da bi CK ZKJ eno izmed svojih sej posvetil izključno vprašanju razvoja proizvodnih sil, predvsem z aspekta inventivne dejavnosti v naši družbi.

3. - Tretje področje, ki naj bi prispevalo k večji storilnosti, s tem pa tudi k stabilizaciji, je standardizacija v najširšem smislu. V dosedanjem razvoju je ta dejavnost sicer dosegla določeno stopnjo, toda ni se razvila v tehnično-ekonomski proces, ki je karakterističen za industrijsko razvite dežele. Glavni vzrok tega zaostajanja naše standardizacije je premajhna družbena pomoč, kajti ta dejavnost

doslej niti ni bila omenjena v družbenih programih našega tehnično-ekonomskega razvoja.

Najnovejši dokument „Osnove skupne politike dolgoročnega razvoja SFRJ do l. 1985“, ki je pravkar prišel v javno obravnavo, sicer omenja standardizacijo, toda omejuje se zgolj na „področje tehnologije v kovinski in električni industriji, a še posebno v tehničnih sistemih, kot so energetika, transport, PTT, itd.“

V nasprotju s tem bi moral tako pomemben dokument, ki opredeljuje desetletno politiko ekonomskega, družbenega in tehničnega razvoja Jugoslavije, veliko bolj poudariti standardizacijo, pomemben činitelj v vseh panogah gospodarstva. Danes si niti ne moremo zamisliti napredka, katere koli gospodarske panoge brez urejene standardizacije, ki s svojimi določbami na eni strani bistveno prispeva k racionalni proizvodnji in s tem k zmanjševanju proizvodnih stroškov, a na drugi strani, z določbami o zahtevanih lastnostih izdelka in o metodah njegovega preizkušanja, prispeva k zagotavljanju in k objektivni oceni kakovosti izdelka, kar je nedvomno bistvenega pomena za blagovni promet na domačem in tujih tržiščih.

Zaradi potrebe po večjem vključevanju našega gospodarstva v mednarodno delitev dela bi prav ta dokument o politiki dolgoročnega razvoja moral odločiti in usmerjati k večjemu vključevanju Jugoslavije v mednarodno standardizacijo in k hitrejšemu razvoju standardizacije na vseh ravneh: na ravni federacije, v posameznih panogah gospodarstva, do interne standardizacije v temeljnih organizacijah združenega dela.

4. - V programih gospodarskega in družbenega razvoja ne smejo izostati predvidene akcije za stalni dvig kakovosti naših izdelkov. V tej smeri je treba nadaljevati z akcijami, začeti v nedavno končanem letu kakovosti. Predvsem je treba na področju celotne Jugoslavije razviti sistem ugotavljanja kakovosti, katero terjajo standardi, s tem v zvezi pa tudi uvedbi dodeljevanje znakov kvalitete. Ta sistem, kakor tudi kriteriji za ugotavljanje kako-

vosti, morajo biti enotni na celotnem področju SFRJ, v skladu z načelom enotnega tržišča.

Na drugi strani mora biti sistem ugotavljanja kakovosti in dodeljevanja znakov kakovosti v skladu z mednarodnimi priporočili, da bi dosegli recipročno priznavanje naših atestov in znakov tudi na tujih tržiščih. To bi v znatni meri tudi olajšalo izvoz naših izdelkov.

5. - Še je področje, ki je za razvoj znanosti in tehničnega napredka bistveno važno. To je informacijsko-dokumentacijski sistem. Zaradi nepopolnih informacij o načelnih dosežkih v svetu izgubljammo čas, denar in energijo, ker se pogosto angažiramo na raziskavah problemov, ki so že bili rešeni. Zaradi tega je treba v dolgoročnem programu razvoja neizogibno predvideti izgradnjo modernih informacijskih sistemov, ki bi morali biti regionalno in po panogah optimalno med seboj povezani, da bi lahko dajali stalne in občasne informacije o dosežkih in trendih razvoja v svetu za vsako področje.

Ob koncu bi rad naglasil, da bi vse dejavnosti, kot so: inventivna dejavnost vključevanje v sodobne razvojne procese standardizacija in tipizacija ugotavljanje kakovosti in atestiranje ter informacijsko-dokumentacijski sistemi, morale biti predmet dolgoročnega programa našega razvoja. Menim, da med nami ni nikogar, ki ne bi priznal, da je samo večja družbena storilnost dela edino učinkovito zdravilo za stabilizacijo našega gospodarstva in ukrep proti inflaciji.

Jugoslavija je na alžirski konferenci neuvršenih prevzela, skupno z Alžirrom, koordinacijsko vlogo na področju znanstveno-tehničnega napredka in sodelovanja. In pri tem so prav navedene dejavnosti bistvenega pomena, zato jim moramo posvetiti daleč večjo pozornost od dosedanje, ker v nasprotnem primeru, Jugoslavija ne bo mogla zadovoljivo izpolnjevati obveznosti, ki jih je prevzela od neuvršenih dežel.

Branžna organiziranost

Elektro industrija je danes v svetu gotovo najbolj dinamičen sektor industrijske proizvodnje, saj v proizvodnjo tudi najhitreje uvaja znanstvene dosežke in izboljšave. Seveda ne želi Iskra zaostajati za drugimi sorodnimi podjetji, pač pa ujeti korak s sodobnim tehnično-tehnološkim razvojem. To nam nalaga, da se tudi ustrezno organiziramo. S formiranjem branž bomo to gotovo dosegli, saj nam bodo branže omogočile novo kvaliteto pri hitrejšem razvoju, boljše proizvodnjo, večje izkoriščanje zmogljivosti strojev, boljše povezavo med proizvodnjo in prodajo itd.

V Iskrinih organizacijah dela danes okoli 25.000 delavk in delavcev, ki so organizirani v približno 20 delovnih organizacijah. Priznati je treba, da je to velikanska tvorba, ki mora biti tudi zato ustrezno organizirana.

Formirali bomo naslednjih sedem branž - telekomunikacije, zabavna elektronika, kovinsko predelovalna, avtoelektrika, avtomatika, merilno-regulacijska tehnika in elektro aparati.

O branžni organiziranosti v združenem podjetju Iskra smo se pogovarjali z v.d. direktorjem Programsko razvojnega področja Štefanom Dolharjem. Povedal je, da se trenutno najbolj intenzivno dela pri formiranju branže telekomunikacije, kjer so imenovali štiri področne komisije, in sicer za razvojno programsko območje, ekonomske odnose, organizacijske odnose in za samoupravne odnose. Po samoupravnem dogovoru bi morale biti analize o formiranju branž izdelane že do 30. junija, dokončno pa bi morali branže sprejeti do 31. oktobra letos. Tov. Dolhar je povedal, da je formiranje branž žal v zaostanku, povzruha pa nam ostaja še razmeroma malo časa, pred nami pa so zdaj še dopusti.

Ali ni Iskra začetnik - pionir na področju uvajanja branž?

„Kot mi je znano, je Iskra prva, ki v Sloveniji formira branže, končno pa to ni čudno, saj smo izredno veliki, tako po obsegu raziskav, kot po proizvodnji in prodaji.“

So bila kakšna nasprotovanja proti branžam?

„Ne bi mogel reči, da gre za nasprotovanja, pač pa so tu dileme, v katero branžo bo vstopila posamezna organizacija. Poudarim naj, da bodo morale biti branže elastične, da se bodo vanje vključile tudi druge organizacije.“ je dejal Štefan Dolhar.

Za sedanjí Iskrin razvoj so branže gotovo najvišja oblika organiziranja. Verjetno bodo enkrat v prihodnje

nastale tudi nove branže, misliti pa bo treba tudi na teritorialno povezovanje. Zaenkrat se povezujemo predvsem v Sloveniji, vendar pa se bodo ta integracijska gibanja razširila tudi na druge republike. Interesi so obojestranski, Iskra pa ima že ponudbe za združitve iz Makedonije, Kosova, Vojvodine. Takšne medrepubliške združitve lahko pričakujemo kmalu, najprej pa se bomo morali v Iskri in v Sloveniji sami urediti. Podobno kot

Štefan Dolhar.

predvidevamo nadaljnje združevanje s proizvodnimi organizacijami, velja to tudi za združevanje z razvojnimi ustanovami, saj bo z znanstveno in razvojno bazo nastopil nov kvaliteten premik tudi na področju branž. Z branžno organiziranostjo se bo hkrati okrepilo sodelovanje Iskre z zunanjimi razvojnimi ustanovami, saj zahteva naša proizvodnja širšo razvojno bazo.

Formiranje branž v ZP Iskra je gotovo revolucija v naši organizaciji, ki bo omogočila popolnoma drugačno poslovanje kot ga imamo zdaj, veliko bolj elastično, veliko bolj uspešno. Z združitvijo TOZD, ki imajo slično tehnološko in programsko usmeritev, bomo dosegli to, da bomo lažje vskladili in koncentrirali razvojne načrte, vskladili delo ter bolj izkoristili proizvodna sredstva.

S formiranjem posameznih branž ne bomo takoj v začetku pristopili k delitvi posameznih razvojnih programov v smislu specializacije posameznih temeljnih organizacij, saj bo do tega prišlo šele po nekajletnem delu. Takoj čez noč tudi ne smemo pričakovati večjih uspehov; ti bodo prišli čez nekaj let.

Delegatski sistem - pridobitev

10. junija je bilo v Elektromehaniki drugo zasedanje novoizvoljenega predsedstva tovarniškega komiteja ZMS Elektromehanike. Delegatski sistem se je znova pokazal kot velika pridobitev, saj je bilo ponovno prisotnih več kot tri četrtine članov predsedstva. To je lep dokaz, da je delegatski sistem velik korak naprej v razvoju celotne naše družbe.

Delegati so sprejeli poročilo o oddaji „Spoznavaj domovino in svet“ ter sklenili, da člani ekipe obdrže za nagrado in spomin knjige, ki so jih rabili za študij in pripravo na oddajo.

Že tretje leto zapored podeljujejo na Beograjskem sejmu tehnike diplome za dobro oblikovanje tehničnih izdelkov. Tričlanska strokovna žirija je letos splošno dodelila med drugim tudi diplomu našem arhitektu Marjanu Gnamušu (na sliki) iz IC za univerzalni instrument Digimer in usmernik Pobi.

Organizirana skrb za socialno ogrožene

Ob podelitvi zlatega znaka sindikatov POLDETU MRAKU, poštvovalnemu sindikalnemu delavcu iz Kranja, smo nagrajenca zaprosili za kratek razgovor.

Vprašanje: „Tov. Mrak, za katere zasluge podeljuje republiški sindikat zlati znak?“

Odgovor: „Kot je razvidno iz priložne obrazložitve, prejmejo ta znak zaslužni sindikalni delavci in osnovne sindikalne organizacije za svoje poštvovalno in aktivno delo pri reševanju sindikalnih nalog. O tem obstaja določen pravilnik. Zlati znak bodo odslej podeljevali ob 1. maju. Prva podelitev pa je bila letos malo v zamudi zaradi velikega števila kandidatov za podelitev tega odličja. Odločilno za to nagrado je bilo moje dolgoletno delo v osnovni sindikalni organizaciji in raznih organih sindikatov nasploh, kjer sem dolgo vrsto let opravljal razne funkcije. Zadnja štiri leta sem bil član predsedstva občinskega sindikalnega sveta Kranj, predsednik komisije za delovne in življenjske pogoje, letos pa sem tudi predstavnik občinskega sindikata v iniciativnem odboru samoupravne stanovanjske skupnosti.“

Vprašanje: „Katere kriterije predvsem upoštevate pri dodeljevanju solidarnostnih stanovanjskih sredstev?“

Odgovor: „Kranj je prva občina v Sloveniji, ki je organizirala samoupravno stanovanjsko skupnost ter tako pripomogla k organizirani izgradnji in reševanju stanovanjske problematike v širšem obsegu. Pod tem razumemo racionalnejšo izrabo zemljišč in komunalnih objektov ter racionalnejšo izgradnjo celotnih stanovanjskih kompleksov sploh in kot tretje - urbanistično določene lokacije za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš.“

Vprašanje: „Ali se razen s stanovanjsko ukvarjate še s kako drugo problematiko?“

Odgovor: „Hkrati s predsedniškim mestom Komisije za pogoje življenjskega in stanovanjskega standarda bom po nedavni izvolitvi opravljal tudi funkcijo predsednika Konference sindikata kovinske in elektroindustrije v občini Kranj.“

Vprašanje: „Za kaj se boste zavzemali pri opravljanju nove funkcije?“

Odgovor: „Najprej bo potrebno opredeliti funkcije in program konference same, da jih bomo lahko ustrezno vključevali v delo enake konference na republiški ravni. Trenutno se še pripravljamo na konkretno delo. Skice in opis delovanja konference so že izgotovljene. Konferenc po dejavnostih je v kranjski občini 14.“

Vprašanje: „Kakšno stališče boste v sklopu te konference zavzeli do branžnega organiziranja?“

Odgovor: „To vprašanje presega pristojnosti občinske konference, ker branžna organizacija presega teritorialne okvire.“

Vprašanje: „Ali bo po vašem mnenju prispevala k bistvenemu napredku?“

Odgovor: „Stvar je še v fazi medsebojnega dogovarjanja in kot prvo bi po mojem mnenju bilo potrebno definirati proizvodne programe ter morebitno delitev dela v skladu s sprejetimi samoupravnimi sporazumi med posameznimi TOZD.“

Vprašanje: „Katera področja delovanja ste še vključevali v svojo dolgoletno aktivnost?“

(Dalje na 6. strani)

»Antene« poslujejo ugodno

Tovarna antenskih naprav Vrhnik je del velike družine Združenega podjetja Iskra že skoraj poldrugo leto. O dejavnosti tega kolektiva smo pisali že večkrat, tokrat pa je na vrsti sestavek o proizvodnji in načrtih tovarne. Podatke o tem sta nam dala direktor Franc Fefer in vodja razvojnega oddelka pri podjetju Šmiljan Ogorelec.

Tovarna, v kateri je zaposlenih okoli 100 delavk in delavcev, izdeluje TV in UKV antene, instrumente za iskanje podzemnih cevovodov in kablov, hišne govornilne naprave, stabilizirane usmerilne za napajanje tranzistorjskih aparatov do moči 300 mA in različen droben mehanski material. V tovarni se ukvarjajo tudi s storitveno dejavnostjo, saj popravljajo radijske aparate, ker pač na Vrhnikih ni nobenega drugega podjetja, ki bi se ukvarjalo s to dejavnostjo.

Podjetje v svojem razvoju sicer ni delalo večjih skokov, vendar pa je vseskozi opazno rastlo. Tako je na primer leta 1972 v primerjavi z letom 1971 porasel celotni dohodek za 40 %, medtem ko je ostalo število zaposlenih isto. Leta 1973 je bil ta skok nekoliko nižji - celotni dohodek je bil v primerjavi z letom poprej poračun za 20 %, dohodek za 9 %, število zaposlenih pa je bilo večje za 4 %.

„Poudariti moram,“ je dejal Franc Fefer, „da so bile naše prodajne cene nespremenjene od leta 1970, zato je vplivala inflacija na znižanje dohodka in akumulacijo, ne pa na celotni dohodek. V tem obdobju smo iskali le notranje rezerve in uspelo nam je določene težave premostiti.“

Proizvodni plan za letos je za okoli 60 % višji, kot je bila realizacija lani. V letošnjih prvih štirih mesecih so plan izpolnili 80. odstotno, in to predvsem zaradi pomanjkanja delovne sile. Na Vrhnikih in bližnji okolici namreč ni več mogoče dobiti niti strokovnjakov niti ne kvalificiranega kadra. Čeprav niso dosegli plana, pa so rezultati v primerjavi z lanskim letom izredno ugodni. Celotni dohodek je bil v obdobju januar-april za 55 % višji kot v lanskih prvih štirih mesecih. Ker sta se v tem času izredno podražila aluminij in plastika - njihovi izdelki pa so predvsem iz teh surovin - je bil dohodek višji le za 37 %.

„Po mojem mnenju je uspeh, ki smo ga dosegli letos, zadovoljiv. Predvsem bi morali zaposliti še nekaj delovne sile, zlasti strokovnega kadra, ki bi precej pripomogel k izboljšanju proizvodnje,“ je menil direktor Franc Fefer.

— Kakšni pa so načrti za delo v prihodnje?

„Naš razvoj sloni predvsem na modernizaciji proizvodnje. Morali bomo sprejeti bolj konkreten program

Motiv iz proizvodnje v tovarni antenskih naprav na Vrhnikih.

Osemdeset let Iskra-EMO Celje

Iskra industrija EMO iz Celja praznuje letos visok delovni jubilej - 80-letnico obstoja. Ob tej priložnosti smo zaprosili za pogovor glavnega direktorja EMO Mira Jancigaja. Spregovoril je o dejavnosti in o načrtih podjetja.

EMO je tovarna, ki je bila ustanovljena leta 1894 z osnovnim namenom, da proizvaja emajlirano posodo. Pozneje se je z oscilacijami večje ali manjše proizvodnje, pri čemer sta na to vplivali predvsem I. in II. svetovna vojna, razvila v kombinat različnih

ter v proizvodnjo radiatorjev. Tu je še področje individualnega ogrevanja, ki je zastopano v proizvodnem programu Tobija. To so peči za ogrevanje sob in kuhinj.

„EMO je začel zdaj uvajati tudi proizvodnjo okenskih klimatizerjev v

njake, vse nosilce, razen vzdolžnih, in druge dele za avtomobilsko opremo. V ta del transporta bo pozneje sodil tudi predvideni TOZD kontejnerjev, ki so prav tako element integralnega transporta.“

„V okviru proizvodnih načrtov bi našel še sanitarne izdelke za opremo kopalnic in stranišč. To je cela grupacija, ki daje možnost širšega razvoja. To področje bo verjetno v prihodnje razvijal TOZD „Tobi“ ob sodelovanju in pomoči drugih TOZD Iskra - EMO.“

Kaj pa tovarna v Kruševcu?

„Zanj bomo morali pripraviti širši proizvodni program, saj je zaradi enovrstnosti proizvodnje preveč občutljiva na nihanje tržnih razmer - ne toliko prodaje, kot pa nakup surovin. Ta problem v Jugoslaviji ni rešen in verjetno tudi še ne bo tako kmalu.“

„Koncept programske usmeritve EMO ima velike možnosti, predhodno pa bomo morali imeti zagotovljen obstoj vseh navedenih proizvodnih programov. EMO je v minulih letih že prišel v takšen položaj, da so bili vsi ti proizvodni programi ogroženi. Rezultati kažejo, da sta z izvajanjem začrtane sanacije zagotovljena obstoj in delovanje vseh teh programskih usmeritev.“

Povrnitev ugleda in zaupanja v EMO, ki so ga v minulih letih nekateri

Iz TOZD - tovarne posode: pogled v emajlirnico.

proizvodnih procesov in z različnimi proizvodnimi programi. Danes zaposluje okoli 3.600 delavcev, od tega jih je večina zaposlenih v Celju, nekaj čez 300 v bistriškem Tobiju in 60 v Kruševcu. Ti posamezni proizvodni programi so bili tudi osnova, da so ustanovili Temeljne organizacije združenega dela.

— Ali nam lahko poveste kaj o proizvodnji EMO?

„Proizvodnjo v EMO lahko delimo v naslednje kategorije: široko potrošnjo, ki je predvsem zastopana v proizvodnji posode, proizvodnjo kemijske usmeritve, konceptijsko usmeritev ogrevanja ter transport. Proizvodnja kemijske usmeritve je po bruto produktu bolj na koncu, zato pa je bolj zastopana po obsegu znanja. Sem sodi proizvodnja frite, to je surovine za emajliranje, torej proizvodnja emajlov. Po lastnih receptih, z lastnim razvojem in kadri izdelujemo te surovine za lastne potrebe, hkrati pa jih prodajamo tudi drugim, ki emajlirajo pločevino, na primer „Gorenju“.

V preteklosti je EMO frite uvažal, zdaj pa se je v celoti preusmeril na lastno proizvodnjo. Ob trudu vsega kolektiva mu je to uspelo tako, da Celjani zdaj fritov ne uvažajo več.

Tretja konceptijska usmeritev je ogrevanje, ki je razdeljena na tri področja, točneje na dve področji v okviru treh TOZD. Največ je centralnega ogrevanja, ki se razvija v proizvodnjo kotlov, to je v kotlovski TOZD,

Iz TOZD - tovarne posode: večstopenjska stiskalnica.

okviru kompleksnega programa usmeritve Iskre, ker meni, da se mora konceptija ogrevanja širiti tudi na konceptijo klimatizacije tako individualnega ogrevanja, ki ga izvajamo v okviru TOZD „Tobi“, kot centralnega ogrevanja, ki ga izvajamo v TOZD kotlov in radiatorjev.“

Četrta branža - veja programske usmeritve je transport. Tu se pojavlja več ali manj kooperantska proizvodnja z mariborskim TAM. EMO izdeluje za njih vsa kolesa za tovar-

gledali z nezaupanjem, bi omogočilo tudi to, da bi se celjski kolektiv kadrovske okrepil. Z uveljavitvijo stabilnosti samega EMO in z uveljavitvijo razvojnih koncepcij ter s stabilizacijo se je že skoraj ustavila pretirana, nekontrolirana fluktuacija kadrov. V zadnjem času je celo opaziti večje zanimanje za delo v EMO in s tem tudi večji dotok kadrov. V podjetju zato upravičeno pričakujejo, da bodo uresničili zastavljene načrte, predvsem načrte glede večje kvalitete samega dela v EMO. (1)

— Kakšna pa je povezanost EMO z drugimi Iskrinimi organizacijami?

„Neposredno sodelovanje s posameznimi organizacijami v okviru ZP Iskra je minimalno, vendar pa je prisotno in se postopno razvija. Možnosti so velike, saj bi lahko naše izkušnje mnogi koristno uporabili in obratno. Prepričan sem, da kakršnekoli perspektivne večje združitve, kot na primer Iskre in Gorenja, sedanjih proizvodnih konceptov ne bodo spodkopale, pač pa samo podprle,“ je dejal glavni direktor celjske tovarne Iskra - industrija EMO, Miro Jancigaj. lad

I. pohod prijateljstva Iskrašev

Komisija za šport in rekreacijo pri SO ZP je na nekaterih svojih sejah že razpravljala o organizaciji pohoda Iskrašev. Na zadnjem sestanku 21. maja pa je sklenila, da bo v letošnjem septembru organizirala „Prvi pohod prijateljstva Iskrašev“.

Na pohodu bodo lahko sodelovale ženske in moške ekipe (po 5 članov) na 15 km dolgi progi, vmes pa bodo tudi tekmovali v streljanju z zračno puško.

Za zdaj le še to, da bodo tekmovalne ekipe razdeljene v tri starostne razrede in sicer: I. razred do 30 let, II. razred od 30 do 40 let in III. razred na 40 let starosti. Kdaj natančno in kje bo naš prvi pohod in vse ostale podrobnosti bomo pa še poročali. J.

Pogled na upravno poslopje ISKRE - EMO Celje.

proizvodnje anten, kamor sodijo tudi profesionalne antene in skupinske antenske naprave. Zanimiv je tudi program hišnih govornilnih naprav. V prihodnje bomo morali opustiti izdelavo drobnih mehanskih elementov in se preusmeriti povsem na osnovno dejavnost.“

Da bi vse to dosegli bi potrebovali tudi nove prostore, saj v sedanjih proizvodnih ni mogoče več širiti. Za zgraditev novih prostorov so že izdelali načrte, njihova največja želja pa je, da bi pokrili sedanje dvorišče in tako pridobili precej velik delovni prostor. Glavni „krivec“, da tega še ne bodo mogli tako kmalu uresničiti je denar.

Prodaja je trenutno izredno ugodna, saj številna gospodinjstva kupujejo nove TV sprejemnike ali pa zamenjujejo dotrajane TV antene. Glede izvo-

za pa se ne morejo pohvaliti, saj je konkurenca izredno huda, na zahodnem trgu pa bi morali celo prodajati pod ceno. V Antenah pravijo, da za vsako ceno ne bodo izvažali.

Ob koncu našega obiska smo jim zastavili še eno vprašanje, in sicer: kakšno je vaše sodelovanje z drugimi Iskrinimi organizacijami?

„Zal moram priznati,“ je dejal direktor Franc Fefer, „da kakšnih tesnejših stikov z drugimi Iskrinimi podjetji nimamo, ugodno pa sodelujemo z Iskra Commerce, preko katerega gre večina prodaje in nakupov.“

Mnogim smo že postavili isto vprašanje. Mnogi so nanj odgovorili podobno kot na Vrhnikih. Ali se morda ne bi zamislili, kdo je kriv, da naša Iskrina družina ni tesneje povezana. Konec koncev pa tudi samo premišljevanje ne bo nič pomagalo. LADO

Poslovanje terja velika prizadevanja

Že ob sestavi gospodarskega plana za leto 1974 smo predvidevali, da se nam v tem letu obetajo hudi napori, če bomo hoteli proizvodnjo, prodajo in dobiček obdržati na ravni, ki smo jo že dosegli v prejšnjih letih.

Po petih mesecih poslovanja v letu 1974 kaže, da so bila naša predvidevanja točna, saj je za kolikor toliko dobre poslovne rezultate treba vložiti še več naporov kot v preteklih letih.

Proizvodnja do konca meseca maja je dosegla 37 % letnega plana, oz. približno toliko kot v preteklem letu, vendar pa se je struktura proizvodnje znatno spremenila, saj je porasel delež „delovno ustreznih“ izdelkov. Dejstvo, da smo dosegli do konca maja le 37 % letnega proizvodnega plana, kaže na to, da bo do konca leta potrebno še mnogo dela in izrednih ukrepov — nekateri so že v teku, da bomo dosegli predvideni obseg proizvodnje, želimo pa ga celo preseči.

Do kraja meseca maja smo prodali za okoli 26 milijonov dinarjev gotovih izdelkov, ali 30 % letnega plana. Tudi pri prodaji želimo letni plan za nekaj odstotkov prekoračiti, to pa pomeni, da bodo v drugi polovici leta potrebni bistveno boljši uspehi kot dosedaj. Sicer pa je bila dinamika plana prodaje s poudarkom na drugi polovici leta predvidena, saj smo v decembru preteklega leta v soglasju s službami Iskra - Commerce sestavili sanacijski plan prodaje, ki je tudi „kriv“ za nizko proizvodnjo in prodajo v letu 1974, nadejamo pa se, da bodo dolgoročne posledice ureditve zalog

pomembnejše od kratkoročnih težav.

Število zaposlenih do konca meseca maja je celo nižje kot povpreček preteklega leta, oz. od gospodarskega plana za približno 1,5 %, vendar pa gre le za prehodni pojav, ki je usklajen z dinamiko proizvodnje in prodaje. V teku so številne akcije, katerih namen je pridobiti nove sodelavce za izpolnitev velikih proizvodnih nalog v II. polovici tega leta in vnaprej, prav tako pa si prizadevamo izboljšati izobrazbeno strukturo zaposlenih s številnimi ukrepi, od dopolnilnega izobraževanja prek stanovanjskih akcij do politike osebnih dohodkov, ki bo stimulirala tudi strokovne kadre.

V zadnjih mesecih je tovarna na področju sodelovanja z našim stalnim partnerjem JLA sprejela številne naloge in zadolžitve, ki posegajo v „bodočnost“ tovarne kar za kako desetletje. Tako dolgoročne in obetajoče perspektive, ko lahko načrtujemo osnovno proizvodnjo tja do leta 1984 in dalje, naš mladi kolektiv še ni imel. Točno pa vemo, da ugodne dolgoročne perspektive še niso tudi rezultat, temveč predvsem znak za mobilizacijo, za zagnano delo na vseh področjih in za (trezen) optimizem! Največ za tako srednjeročno perspektivo lahko storimo prav na področju kadrov s tem, da sedanje — v 12-letnem pogosto nelahkem obdobju prekaljene sodelavce obdržimo in jim damo možnosti za osebni in strokovni razvoj in seveda, da pridobimo nove sodelavce, ki bodo čez nekaj let nosili

našo novo proizvodnjo. Zagotoviti moramo torej za vsako ceno stabilnost rezultatov in povezanost kolektiva, saj je le to pogoj za uspešno dolgoročno sodelovanje z našim partnerjem — JLA.

Z osebnimi dohodki, ki so se od lanskega mesečnega povprečja dosedaj „popravili“ za kakih 15 % — sedanji mesečni OD so okoli 2.370 dinarjev, smo se končno le premaknili iz stagnacije v preteklem letu, z nadaljnjimi akcijami pa bomo zasledovali tiste srednjeročne cilje, ki smo jih v tem članku nakazali.

Uspešen tečaj nemščine

Prva skupina tečajnikov tujih jezikov, ki jih je organizirala ISKRA Elektromehanika za svoje delavce, je uspešno zaključila štiristopenjski tečaj nemščine. Tečaj se je začel v maju 1971. leta in je bil zaključen maja 1974. Tečajniki so torej obiskovali tečaj polna tri leta in sicer po dvakrat tedensko v popoldanskem času. Tečaj je bil v prostorih Šolskega centra ISKRA v Kranju, vodila in poučevala ga je prof. Marjeta Ekar, v njeni odsotnosti pa jo je nadomeščala prof. Milica Kapus.

Tečajniki so v času, ko je študij potekal, opravili osem preskusov znanja, po zaključku vsake stopnje jim je šola izdala potrdilo o uspešno zaključenem letniku oziroma stopnji. Tečajniki so šli tudi na dva po tridnevna izleta: lani v Muenchen, letos pa na Dunaj. To nista bila le izleta z ogledom tehničnih in kulturnih zanimivosti, marveč tudi temeljit osebni preskus znanja.

Tečaj je brez dvoma dosegel svoj namen, ki bo v korist tečajnikom in seveda podjetju. Ob tej priliki se tečajniki zahvaljujejo podjetju, ki jim je tečaj omogočilo, in profesorici za njun trud.

Sklepi poslovnega odbora ZP

2. SEJE Z DNE 6. JUNIJA 1974.

Poslovni odbor združenega podjetja sprejema predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev ISKRE in GORENJA in ga daje v razpravo vsem organizacijam združenega dela v ZP ISKRA.

PO ZP v celoti sprejema akcijski program političnega aktivna ZP ISKRA za združevanje ISKRE in GORENJA ter prevzema odgovornost za pravočasno izvedbo akcij, za katere so zadolženi poslovodni organi ZP ISKRA.

PO ZP sprejema na znanje informacijo o pripravah za oddajo „mi med seboj“, ki bo v ponedeljek, 17. junija, v TV centru v Ljubljani in katera bo obravnavala združevanje ISKRE in GORENJA.

PO ZP apelira na direktorje organizacij združenega dela ZP ISKRA, da se udeležijo proslave Dneva borca in Dneva ISKRE, ki bo 4. julija v Celju, in da v sodelovanju z družbenopolitičnimi organizacijami omogočijo udeležbo na tem zborovanju vsem delavcem ZP ISKRE.

Prav tako PO ZP priporoča polnoštevilno udeležbo na 10. jubilejnih športnih igrah, ki bodo 22. in 23. junija v Celju.

PO ZP ponovno poziva organizacije združenega dela, ki še niso sprejele odločitev o združevanju sredstev za dokončanje poslovne stavbe ISKRE na Trgu revolucije v Ljubljani, da nemudoma sprejmejo ustrezne sklepe in predložijo potrebne dokumente.

Z ozirom na program dela v tem in naslednjem mesecu apelira v. d. generalnega direktorja tov. Hujs, da člani PO ZP koristijo redni letni dopust po 15. juliju.

Udeleženci dobro uspelega tečaja nemščine.

Bogato delo za napredek Iskre

(Nadaljevanje s 4. strani)

študij gibov, naslednje leto je pa ustanovil poseben oddelek za projektiranje specialnih strojev in naprav ter merilnega orodja, kmalu zatem pa še oddelek za projektiranje nadaljnjega razvoja tovarne. Prav pri tem delu pa ni bil deležen potrebne podpore s strani takratnega vodstva tovarne. Vendar je na začetni poti vztrajal, ker je čutil in vedel, da se Iskra mora razvijati in, da njene rasti ne sme zadržati kratkovidnost njenih trenutnih voditeljev.

Kmalu zatem je — že v boljšem ozračju — na njegovo pobudo in pod njegovim vodstvom nastal prvi tekoči trak v Jugoslaviji za velikoserijsko montažo števec. Prav ta trak je v tistih časih pomenil odločilno prelomnico v Iskri ne samo v tehnološki, ampak tudi v miselnosti: prehod iz serijske v tekočo proizvodnjo nekaterih množičnih izdelkov.

Iskra je v tem obdobju že začela preraščati kadrovske in prostorske možnosti kranjskega industrijskega bazena. Treba je bilo na nerazvita področja Slovenije. Spet so Marjanu Lavrenčiču zaupali vodstvo sestave investicijskih elaboratov in tehnoloških projektov za tovarno urnih mehanizmov v Lipnici, za tovarno električnih instrumentov v Otočah, za tovarno usmeriških naprav v Novem mestu in za tovarno avtoelektričnih izdelkov v Novi Gorici.

Še preden so bile vse te zamisli realizirane, je že bila na vidiku združitve štirih podjetij v veliko Iskro in hkrati generalna rekonstrukcija vseh njihovih obratov. Kdo naj bi prevzel obsežno in odgovorno delo vodstva in koordinacije izdelave 21 investicijskih elaboratov? Ing. Lavrenčič! Tudi to pionirsko delo je bilo pod njegovim vodstvom opravljeno v l. 1961 v rekordnem času.

Hkrati s temi dogajanja so nastajali prvi zametki današnjega Raziskovalnega inštituta, vendar z mnogo širšim konceptom. Spet so ing. Lavrenčiču zaupali dober delež najtežjih nalog, ko so ga jeseni 1961 premestili v Zavod, da bi prevzel vodstvo tehnološkega sektorja, ki naj

bi opravljal projektiranje sodobnih tehnoloških procesov in vodil pilotsko proizvodnjo. V ta namen je sodeloval pri projektiranju nove zgradbe Zavoda ob Celovski cesti, v kateri naj bi se delo odvijalo v ugodnejših delovnih pogojih.

L. 1963 je po združitvi tehnološkega in študijsko-projektivnega sektorja postal pomočnik direktorja Zavoda in na tem mestu povezoval dejavnosti novega tehnološko-projektivnega sektorja, splošno tehniškega sektorja, sektorja za meritve in kvaliteto ter centralne delavnice. S tem je prevzel tudi skrb za dejavnosti splošnega pomena za celotno ZP, zlasti še kot tajnik komisije teh dejavnosti, ki so se pod njegovim vodstvom močno uveljavile, čeprav sprva marsikje zanje ni bilo pravega razumevanja.

Še prav posebno je treba omeniti pobudo in aktivno sodelovanje ing. Lavrenčiča pri ustvarjanju kompleksne tehnične dokumentacije, ki jo zdaj kot njegovi nasledniki postopno in uspešno uvajamo v posamezne tovarne ZP.

Ustvarjalni duh ing. Lavrenčiča je segel tudi izven Iskrinega okvirja, udeleževal se je v družbenopolitičnih organizacijah, prevzel je pa tudi predmet „Tehnološka priprava“ na Fakulteti za strojništvo, Univerze v Ljubljani, kjer je svoje bogato strokovno znanje 6 let prenašal na mlade rodove.

Ta kratek pregled je le skromen prikaz velikega in pomembnega prispevka ing. Marjana Lavrenčiča Iskri in družbi, ki se mu za ves trud in minulo delo nikdar ne bo mogla dovolj oddolžiti. Za svoje življenjsko delo je bil pred dvema leti odlikovan z najvišjim delovnim priznanjem, z redom dela z zlatim vencem.

Čeprav je v svojem delu kot oče Iskrine tehnologije uvajal najsodobnejše metode študija dela, ki naj energijo in duha mišic čim intenzivneje vključuje v proizvodni proces, pa ing. Lavrenčič vendarle v delavcu nikdar ni videl robota, ampak predvsem človeka, kateremu je posvetil tudi svojo skrb za njegove osebne potrebe. Zato ni zgolj slučaj, da se zdaj, ko ga je usoda predčasno odtrgala od rednega dela, ukvarja s študijem sociologije in psihologije industrijskega delavstva.

Željam, ki so bile izražene na tej pristrani slovesnosti, se pridružuje tudi glasilo „Iskra“ in mu želi še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

Polde Mrak.

ORGANIZIRANA SKRIB ZA SOCIALNO OGROŽENE

(Nadaljevanje s 5. strani)

Odgovor: „Oblikoval sem poročila, referate, politiko in program sindikatov ter njihovo bilanco, obdelati pa je bilo treba tudi gospodarski in samoupravni kompleks ter posredovati kritične pripombe in pohvale. Angažiral sem se tudi pri izdelavi programa socialne politike občine Kranj. Zavzemal sem se za ustanovitev Konference za socialno delo v občinskem merilu; za njen izvršilni organ je že določen Center za socialno delo pri Občinski skupščini Kranj.

Ta konferenca ima svoj proračun dohodkov in izdatkov. Zaželeno bi bilo — in v bodoče si bomo še bolj prizadevali za to — da bo organizirano poskrbljeno za dobrobit vseh kategorij socialno ogroženih. Vzpostavljena je bila neposredna zveza in sodelovanje med konferenco ter delegati delovnih organizacij, šol, krajevnih skupnosti ter ustanov. V tej sestavi smo dovolj organizirani za boljše reševanje socialnih problemov na našem področju.

Manjka pa še samoupravna organizacija na področju kmunalnih dejavnosti. Če bi bila oblikovana zaokroženo, bi bile skupne koristi občanov nedvomno večje.

Vprašanje: „Prosim, povejte nam za konec našega razgovora še kakšno ugotovitev, do katere ste prišli v svojem dolgoletnem plodnem udejstvanju.“

Odgovor: „Menim, da je bistvo blagostanja v večji produktivnosti in ustrežnejši delitvi ustvarjenega dohodka, pa tudi v odnosih vseh samoupravljalcev v združenem delu in do njega.“ V.B.R.

Interesentom za izredni višješolski študij na FE

Februarja letos smo v časopisu Iskra najavili, da bo na Fakulteti za elektrotehniko organiziran nov oddelek 1. letnika višješolskega študija za zaposlene v ZP ISKRA. Prvič je pisalo, da se bo študij začel oktobra, na željo Fakultete pa smo začetek premaknili na februar 1975. Prav tako smo premaknili pripravljani tečaj za sprejemni izpit na jesen, in je zaradi tega nastal premor v akciji za višješolski študij.

Za študij se je do sedaj prijavilo 50 kandidatov, kar je premalo glede na to, da se določeno število slušateljev med študijem premisli, odstopi ali ne zmore študija. Zato smo sklenili še naprej zbirati prijave in ponoviti prvotno obvestilo morebitnim novim interesentom:

Za izredni študij se lahko prijavijo interesenti, ki so končali gimnazijo ali tehniško srednjo šolo elektro ter strojne stroke brez preizkusa oz. sprejemnega izpita. Drugi kandidati, ki so končali kako drugo srednjo šolo, vključno s poklicno šolo, pa se lahko prijavijo, če so pripravljani položiti sprejemni izpit. Za uspešnost sprejemnih izpitov bodo organizirani pripravljani tečaji iz zahtevanih predmetov za vse kandidate.

Študij bo organiziran tako, da bodo imeli slušatelji priložnost poslušati predavanja izven delovnega časa oz. opravljati vaje v dela prostih dneh in po strnjem programu. V 2. letniku študija bodo lahko izbrali eno od smeri, ki se predava na fakulteti in ki ustreza strokovni usmerjenosti posameznikov ter interesom delovne organizacije, kjer so le-ti zaposleni.

O režimu študija povzemamo iz poročila doc. dr. F. Bratkoviča, mentorja Iskrinih slušateljev na FE, naslednje vrstice: „Izredni višješolski študij obsega 1800 ur predavanj in vaj ter ustreza rednemu dveletnemu višješolskemu študiju. Študij je razdeljen na štiri leta, drugače veljajo zanj vsa pravila rednega študija. Predavanja tečejo časovno vzporedno z rednim šolskim ciklusom od 16. februarja do 31. maja in od 1. oktobra do 15. januarja, po 15 ur tedensko. Urnik je urejen tako, da so predavanja in vaje izven rednega delovnega časa. Sočasno tečejo predavanja treh ali štirih predmetov. Študent mora vsak izpit opraviti najkasneje v enem letu po koncu predavanj slehernega predmeta, sicer izgubi pravico nadaljevati študij. Ko slušatelj opravi vse izpite, mora napraviti in uspešno zagovarjati diplomsko delo.

Učni načrt izrednega študija je vsebinsko prirejen potrebam ZP Iskra. Pripravila ga je skupina strokovnjakov ZP ISKRA in fakultete, potrdil pa ga je pedagoško znanstveni svet fakultete. Učni načrt vsebuje 30 enosemestrskih predmetov, ki se delijo v 3 skupine in v 10 predmetov. Prva skupina so osnovni predmeti; obsegajo 780 ur in dajo študentu potrebno fizikalno in matematično osnovo za razumevanje strokovnih predmetov. Strokovni predmeti obsegajo 600 ur, so pa delno različni za različne usmeritve (telekomunikacije, avtomatizacija in električni stroji). Poleg teh dveh skupin vsebuje učni načrt še splošne predmete. Le-ti obsegajo 420 ur in naj razširijo splošno tehniško in organizacijsko izobrazbo diplomanta.

Tečaj izrednega višješolskega študija, ki se je pričel februarja 1972, je sedaj na polovici. Predavanja in vaje so na fakulteti za elektrotehniko štiri popoldnevne v tednu, od ponedeljka do četrta. Na tečaj se je vpisalo sicer 78 kandidatov, vendar jih je le 69 pričelo študirati. 14 študentov je iz raznih vzrokov prenehalo študirati v 1. letu tako, da se je v drugi semester vpisalo še 55 slušateljev, čeprav za ta vpis ni bilo treba izpolniti še nobenih pogojev. Pogoj za vpis v 3. semester so uspešno opravljeni izpiti iz predmetov matematika I. del, matematika II. del, elektrotehniško risanje ter standardizacija in tipizacija. Ta pogoj je izpolnilo 39 študentov.

Izredni študij zahteva mnogo volje, truda in vztrajnosti saj morajo vsi izredni študentje normalno izvrševati svoje delovne obveznosti v ZP Iskri, ves svoj prosti čas pa morajo žrtvovati študiju. Zato je dosedanja uspešnost študentov več kot vzpodbuden.

Kandidati naj pošljejo prijave na Referat za izobraževanje in štipendije ZP ISKRA, 61000 Ljubljana, Trg prekomorskih brigad 1/VI (tel. 5021/302).

Petnajst letnikov Poročil

Iskra je bila prva jugoslovanska tovarna, ki je začela izdajati strokovno glasilo — Tehniška poročila industrije Iskra. Začela so izhajati leta 1957 z namenom, da bi strokovnemu krogu kupcev posredovala na potrebni strokovni ravni informacije o razvojnih dosežkih in novih izdelkih. Tak način propagande se je v svetu pokazal kot najuspešnejši zlasti za tiste izdelke, ki jih kupujejo profesionalni kupci — inštituti, šole, ustanove, podjetja, ipd.

Tehniška poročila Iskre so sprva izhajala trikrat na leto in sicer kot priloga Elektrotehniškega vestnika. Za tak način izhajanja se je tovarna odločila zato, ker ji je omogočil najširšo publiciteto tako v domovini kot v tujini. Elektrotehniški vestnik je renomirana revija, ki izhaja zdaj že nad 40 let in to v dveh jezikih — slovenskem in srbsko-hrvatskem. Vestnik ima širok krog bralcev, s tem pa je Iskra dosegla precejšnjo publiciteto tehniških poročil.

Doslej je izšlo 15 letnikov Poročil, ki so odigrala pomembno propagandno vlogo in so postala nepogrešljiv člen v povezavi med Iskro in kupci, oz. strokovnimi krogi. Leta 1965 je izšla tudi obširna angleška izdaja Poročil in sicer za gledalca izdaja Poročil in sicer za svetovno razstavo telekomunikacij v Montreuxu. Po mnenju mnogih, predvsem pa uredniškega odbora, Poročila še vedno niso odigrala potrebne vloge, saj v Iskri tega strokovnega časopisa ne izkoriščamo v tolikšni meri za stike s strokovno javnostjo, kot to delajo podobna podjetja v svetu. Verjetno je temu v veliki meri vzrok, da v Iskri nimamo celovitega in kompleksnega sistema stikov z javnostjo, zlasti s profesionalnimi kupci, čeprav je težiče naše proizvodnje v profesionalni tehniki.

Izdajanje takšnega časopisa je gotovo najbolj nevsiljiv način reklamiranja. Tukaj nismo odkrili nobene Amerike. Predvsem na zahodu imajo večja podjetja mnoga strokovna glasila, ki jih nekatera izdajajo tudi v več jezikih. Zaradi vse večjega izvoza Iskre v tujini bi morda morali tudi v našem podjetju začeti misliti na to, da bi začeli izdajati Tehniška poročila recimo v angleščini. V začetku bi izšla na leto ena številka, morda dve, v njih pa bi bil preveden izbor člankov iz Tehniških poročil.

Poročila izidejo zdaj petkrat na leto na 20 straneh, obseg pa bi lahko povečali, če bi uredniški odbor pritegnil večje število avtorjev. Večina avtorjev je zdaj iz IRI in kranjske Elektromehanike, le redko pa se za pisanje odločijo v drugih podjetjih. V drugih tovarnah imajo dovolj močne ekipe strokovnjakov in dovolj zanimivo problematiko, ki bi jo lahko z objavo v Poročilih tudi obravnavali.

Prva številka letošnjega letnika Tehniških poročil industrije Iskra je namenjena usmerjenim zvezam, druga številka bo obravnavala elektronsko telefonijo, v njej bo tudi več člankov o Metacontu, v tretji bodo pisni obravnavali rotacijske stroje, Metacont in druga elektrotehniška področja, predvidevajo pa tudi številko, ki bo namenjena 10. obletnici BAŽ.

Ob koncu zapisa o Tehniških poročilih industrije Iskra naj povemo, da je glavni urednik tega našega strokovnega glasila že vseh 15 let univerzitetni profesor dipl. ing. France Mlakar. Njemu in sodelavcem Poročil ob tem visokem jubileju toplo čestitam.

lad

Mladina IRI marljiva

V Iskri, ki je izšla ob Dnevu mladosti — 25. maju, smo zapisali, da so mladinski aktiv v Polprevodnikih, Orodjarni, IEZE, IRI in v Vegi nedelavni. Takšne podatke smo dobili na seji predsedstva Koordinacijske konference Zveze mladine ZP Iskra v Semiču. Sestavek o tem je zelo prizadel mladinke in mladince v ljubljanskem inštitutu, ker je resnica o njihovi pridnosti povsem obratna. Seveda smo se prepričali o tem šele potem, ko smo jih obiskali, naš pogovor pa je, lahko bi rekli, potekal za okroglo mizo. Pogovarjali smo se s predsednico mladinskega aktiva v IRI Vojko Vavpotič, sekretarjem mladinskega aktiva Francem Štifrtarjem, referentom za šport pri mladinskem aktivu Janezom Grčarjem, sekretarjem družbenopolitičnih organizacij v Institutu Pavlom Jerebom, sekretarjem sekretariata zveze komunistov Alojzom Mencinom in športnim referentom v IRI Poldetom Prvaričem.

V IRI so se odločili za tako široko okroglo mizo predvsem zaradi tega, da bi dokazali, da je njihova mladina pridna in delovna, in to jim je tudi uspelo.

Mladinski aktiv v Iskrinem raziskovalnem inštitutu je še zelo mlad, saj so ga ustanovili pred približno tremi meseci, kljub temu pa mladinke in mladinci že aktivno sodelujejo v različnih organizacijah in se udeležujejo številnih akcij. Trenutno so najbolj aktivni na športnem področju zaradi bližnje Iskrjade, množično pa se udeležujejo tudi republiških, občinskih in Iskrinih akcij. Na pohodu Ob žici okupirane Ljubljane so sodelovale štiri mladinske ekipe iz IRI, v brigado na Dugi otok pa so odšli štiri mladi iz tega kolektiva.

V Institutu je skupno zaposlenih okoli 800 delavcev in delavcev, od tega pa jih je več kot 200 mladih. Največ jih je s srednjo šolsko izobrazbo, precej pa tudi z višjo in visoko.

Eden najpomembnejših načrtov za delo v prihodnje je ta, da bi čimveč mladih sprejeli v zvezo komunistov. Trenutno je med mladimi v Institutu 14 komunistov, verjetno pa se bo to število še letos podvojilo. O nujnosti sprejema novih članov se dobro zavedajo tudi na sekretariatu zveze komunistov podjetja, sami pa so dali že več pobud.

Mladinski aktiv iz IRI tesno sodeluje z drugimi organizacijami tako v ZP Iskra kot v občini Ljubljana-Vič-Rudnik. To sodelovanje je vsekakor najboljše s sekretariatom zveze komunistov in sindikalno organizacijo. Mladina je aktivna tudi v samoupravnih organih, saj je okrog 23 % mladih vključenih v samoupravne organe — od svetov delovnih enot do sveta Inštituta.

Nikakor ne smemo pozabiti še na številno udeležbo mladih v krvodajalskih akcijah, dejavnost v planinski sekciji, na ekskurzije in izlete ter mnoge uspehe na športnem področju.

Vodilne predstavnike mladine iz Iskrinega raziskovalnega inštituta najbolj čudi trditev nekaterih iz predsedstva KK ZM ZP Iskra, češ da niso povezani s Koordinacijsko konferenco, saj so se šele pred parimi dnevi podrobno dogovorili o tem sodelovanju. V IRI pa priznavajo, da niso dovolj povezani z drugimi aktivni mladih delavcev v okviru ZP Iskra, saj zahtevajo takšni stiki velikanske stroške, kljub temu pa bodo skušali rešiti tudi ta problem.

Lado Drobež

Feliks Korošec

Globoko nas je pretresla vest, da je v komaj 44. letu starosti prenehal biti plemenito srce Feliksa Korošca, vratarja v Elektromehaniki.

Komaj leto in pol je bil med nami, a smo ga brž vzljubili zaradi njegove vestnosti, delavnosti in resničnega tovarištva. Hitro se je vživel v novo delovno okolje, še hitreje pa si je med nami našel prijatelje, ki smo ga imeli radi tudi zaradi njegove vedrine in sproščenosti ter pristnih odnosov do vsakogar. Kruta smrt ga je ustavila sredi načrtov, ki jih je prepolno skušal izpeljati. Za njim je ostala globoka vrzel in bolečina v srcih vseh, ki so ga poznali in spoštovali.

Strti ob prezgodnji smrti delovnega tovariša delijo bolečino z njegovo užaloščeno družino njegovi sodelavci

20% nižje štipendije

Obveščamo vse štipendiste ZP ISKRA, da bodo imeli za 20 % nižje štipendije v povprečju na sedanje. Take štipendije bomo dobivali, če bo sprejet družbeni dogovor o štipendiranju. Poudarjam, da si je IO Kluba štipendistov prizadeval in še vedno poskuša spremeniti člen, ki govori o višinah kadrovskih štipendij.

V dogovoru so nekateri trditve, ki jih lahko spodbijamo, če jih pogledamo stvarno. Tako zatrjujejo, da bo povečal hitrost študija. Pri tem pa vidimo, da bo imel v višjih letnikih nižjo štipendijo in to zato, ker se gleda celotno povprečje ocen.

Tako bo primer štipendista, ki ima sedaj 745,0 din štipendije in je v četrtem letniku imel kot absolvent 570.- din.

Nesmiselno pa je tudi to, da bo Iskra za to morala dati več denarja. Tako bo potrebno 0,5 % od bruto osebnih dohodkov odvajati za štipendije. Strinjamo se s tem, da je potrebno sestaviti dogovor, da ne bi prišlo do odkupovanja štipendistov. Vendar pa je ta oblika družbenega dogovora nesprejemljiva, ker škodi štipendistom in ZP Iskra. Zakaj ZP Iskri? Če pogledamo vpis na posamezne fakultete vidimo, da se srednješolci vse bolj vpisujejo na družbene fakultete. Po družbenem dogovoru bo lahko vsak študent, ki ne presega limite 1.800.- din, na člana družine dobil štipendijo. To pomeni večji vpis na fakultete, ki veljajo za lažje. Že lani ZP Iskra ni podelila vseh štipendij, kajti upravičenih kandidatov ni bilo dovolj.

Sprašujemo se tudi, če bodo ta dogovor podpisala vsa podjetja. Predvsem velja to za delovne organizacije, ki so odmaknjene iz središč, kajti te so že tedaj dajale večje štipendije, da bi pritegnile čim več študentov. Take tovarne imamo tudi v ZP Iskra.

Družbeni dogovor v prvotni obliki kot smo ga dobili januarja meseca je bil sprejemljiv za štipendiste ZP Iskra, saj je vseboval drugačne lestvice.

Potrebna so pojasnila, ki utemeljujejo to politiko štipendiranja še iz drugih vidikov. Zato mislim, da bi podpis tega sporazuma terjal novo obdelavo in premislek. Družbeni dogovor so sestavljali več let in vseeno vsebuje pomanjkljivosti. Ne smemo si dovoliti leta, ko smo zanemarjali tehniški kader in je le-ta množično odhajal v tujino. Problem se mora rešiti sporazumno, v obojestransko korist, saj je tudi naša skrb, kakšne kadre bo imela ZP Iskra v bodoče, ko bomo delali v njej tudi mi.

Zabeležil sem še nekaj pogovorov z mojimi kolegi s fakultete za elektrotehniko:

Janez Uratnik — Po novem bom imel 570.- din štipendije. Drugo leto bom absolvent. Ves čas sem redno študiral. Ob tem se spominjam mojih prijateljev, ki so sedaj v službi in zraven še študirajo kakšno višjo šolo. Vsekakor so na boljšem kot jaz.

Drago Žepič — Sem študent telekomunikacij na Fakulteti za elektrotehniko. Štipendijo bom imel znatno nižjo kakor sedaj. Zdi se mi čudno, kakšen interes ima ZP Iskra od tega dogovora, saj bo imela manj kadra.

Drago Strle — je eden boljših študentov v letniku in štipendist TEN

Stegne. — Moja štipendija bo sedaj 650 din. Kot absolventa me bo to zelo prizadelo. Kakor drugi si bom tudi jaz mogoče poiskal priložnostno zaposlitev, kar pa vsekakor pomeni daljši študij.

Ivo Kranjčević: Bil sem seznanjen s prvim družbenim dogovorom, vendar sem bil presenečen, ko sem dva dni pred zasedanjem Komisije za štipendije dobil nove lestvice. Tudi meni ni jasno zakaj se postavljajo takšne lestvice, ki so izenačene z drugimi fakultetami. Vsi dobro vemo, da so prezasičene. Ta dogovor premalo stimulira tehniške fakultete in višje letnike.

Mira Jurak je štipendistka Iskra Commerca in to prvo leto, obiskuje Ekonomsko fakulteto. — Za družbeni dogovor sem izvedela iz časopisa in moram reči, da me je presenetil. Po novem bom imela 500.- din štipendije. Ob tem se sprašujem, koliko bodo imeli tisti na srednji šoli in vajenci. Prav tako ne vem, ali je ta dogovor zaradi povečanja števila študentov. Sprašujem se, kako bodo živeli študentje, ki niso iz Ljubljane.

To so nekateri zapisi štipendistov ZP Iskra. Ko sem pisal ta sestavek, sem se bal, da bo izgledal kakorkoli „nergaški“ ali da bo izpadlo kot zahteva višjih štipendij. Opozarjam, da bodo štipendisti imeli manjše štipendije, medtem ko bo ZP Iskra trošila višja sredstva zato, ker bo z občinskimi skladi štipendirala tudi druge študente.

Zato predlagam premislek ob podpisu tega sporazuma, saj bomo prizadeti vsi po vrsti. Prav tako vam povem, da tudi na Referatu nekateri mislijo podobno kakor mi. Tako tovrstni družbeni dogovor ne odobrava v celoti vodja Referata tov. Konc. Prav tako se s točko o lestvicah ne strinjajo predstavniki kadrovske službe nekaterih podjetij.

Končujem z željo, da se napaka reši v obojestransko zadovoljstvo z medsebojnim sodelovanjem delavcev in štipendistov. Na tem mestu se zahvaljujem uredniškemu odboru časopisa Iskra za objavo tega članka v celoti.

Stojan Grgič
Študent 4. letnika FE

ISKRA—ELEKTROMEHANIKA KRAJ KADROVSKO PODROČJE

V skladu z letnim planom izobraževanja in po sklepu 1. seje Odbora za združeno delo z dne 19. 4. 1974 objavljamo

R A Z P I S

Šolnin za šol. leto 1974/75 za izredno šolanje na naslednjih šolah:
Fakulteta za strojništvo III. st.

Fakulteta za elektrotehniko III. st.	5 šolnin
FNT — kemija III. st.	5 šolnin
Ekonomska fakulteta III. st.	1 šolnina
Fakulteta za strojništvo II. st.	2 šolnini
Fakulteta za elektrotehniko II. st.	5 šolnin
Ekonomska fakulteta I. in II. st.	5 šolnin
Višja šola za organizacijo dela II. st.	10 šolnin
Višja tehniška šola — strojna I. st.	1 šolnina
Višja tehniška šola — elektro I. st.	15 šolnin
Višja tehniška šola za varnost pri delu I. st.	15 šolnin
Višja šola za organizacijo dela I. st.	1 šolnina
Višja upravna šola	5 šolnin
Višja ekonomsko-komercialna šola I. st.	2 šolnini
Tehniška srednja šola — elektro	5 šolnin
Tehniška srednja šola — strojna	20 šolnin
Delovodska šola	20 šolnin
Ekonomska srednja šola	10 šolnin
Upravno administrativna šola	5 šolnin
	5 šolnin

Plačilo stroškov šolanja in ostale ugodnosti, ki pripadajo po Samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu delovne organizacije ISKRA FLEKTROMEHANIKA, bo Odbor za združeno delo odobral po naslednjih kriterijih:

- strokovni oceni dela na delovnem mestu,
- rezultatih psihološkega pregleda,
- delovni dobi v Iskri,
- zdravstvenem stanju.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati, ki zasedajo delovna mesta, za katera nimajo ustrezne izobrazbe in bi jo z odobrenim šolanjem pridobili.

Vse potrebno v zvezi z vpisom morajo kandidati urediti sami pri ustanovi, ki je organizator šolanja.

Vloge, ki jim je treba priložiti zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo in strokovno oceno dela na delovnem mestu, naj kandidati pošljejo na kadrovski oddelček najkasneje do 30. junija 1974.

Zdravstvo v Iskra—EMO

EMO iz Celje je ena redkih Iskrinih organizacij, ki ima izredno dobro urejeno zdravstveno varstvo svojih delavcev. V podjetju imajo ambulanto za prvo pomoč delavcem, ki je odprta vseh 24 ur. V njej lahko dobijo delavci prvo pomoč ali pa zaposijo za različna zdravila, npr. tableto za glavobol, povoj itd. Tovarna EMO ima tudi obratno ambulanto, ki stoji v neposredni bližini. V njej so tri ordinacije, ki redno delajo od 7. do 19.30. V ambulanti so zaposleni dva redna zdravnika, honorarni zdravnik in sedem medicinskih in bolniških sester. Zdravstveno osebje v obratni ambulanti EMO skrbi za ambulantno in dispanzersko varstvo delavcev, po potrebi pa pomaga tudi na bolniškem domu.

Za preventivno zdravstvo pri delu je določen zdravnik obratne ambulante, ki redno sodeluje s kadrovske in socialno službo pri zaposlovanju in premeščanju delavcev, nadalje sodeluje s kadrovske službo pri zaposlovanju invalidov, skrbi za urejenost ambulante prve pomoči v podjetju ipd.

Emovci se lahko pohvalijo tudi z zobno ambulanto, ki je v istem objektu kot obratna ambulanta. Ima tri redne ordinacije, v katerih so zaposleni dva zobozdravnika, trije zobotehnik in tri instrumentarke. Redni delovni čas zobne ambulante je isti kot v obratni ambulanti — od 7. do 19.30.

Zdravstveni delavci v obeh ambulantah so uslužbenci Zdravstvenega doma Celje, vendar delajo izključno za EMO in podjetje Libela, le zobna ambulanta je odprtega tipa. Tako obratna kot zobna ambulanta sta precej zasedeni. Frekvenca obiskov v ambulantah je visoka predvsem zaradi narave dela samega. Obratno ambulanto obišče na dan približno 120 delavcev, največ v dopoldanskem času.

Izmed obolenj najbolj izstopata obolenja hrbtenice in želodca, sicer pa je slika bolnikov podobna kot drugod, se pravi, da Emovce pestijo skoraj iste bolezni kot druge Iskraše.

D

